

ÜSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 20 noyabr 2017-ci il Bazar ertəsi № 241 (6855) Qiyməti 60 qəpik

Xəbər

Sabirabadda
polis əməkdaşı
yol
qəzasında
oldü

yazısı sah.14-də

Gündəm

**Qarabağ ətrafında əsəb savaşı -
isğal ortaqlarının ortaq oyunu?**

Neticəsiz görüşlər, danışqların davamlı imitasiyası təcavüzkar növbəti "aprel qulaqburmazı"nın qaćılmasız edir

yazısı sah.11-də

**Azərbaycan üçün kritik
həftə - bu həftə Avropada
ermənilərlə toqquşu bilerik**

yazısı sah.4-də

**"Qara qutu"da yatan sərr -
Qarakənd faciəsindən 26 il ötdü**

yazısı sah.6-də

**Brüsseldə Qarabağ forumu: Bakının
daha bir diplomatik həmləsi**

yazısı sah.3-də

**Məhərrəmlik bitdi, toy mövsümü
başladı - şadlıq evlərindəki qiymətlər**

yazısı sah.13-də

Türkiyəyə qarşı Rza Zərrab "qalxanı"

yazısı sah.12-də

**"Azəristilik" söz verdi: "Bu gündən
bütün mənzillərdə istilik olacaq"**

yazısı sah.3-də

**"Qarabağ" üçüncü dəfə bizi
sevindirəcəkmi? - iki proqnoz**

yazısı sah.13-də

**Qəbiristanlıq biznesi: son
mənzilin fantastik qiymətləri
- bizdə və Avropada**

yazısı sah.15-də

**Bəşəriyyət dəhşətli risk altında -
nüvə düyməsi Trampdan alınır bilər**

yazısı sah.12-də

**"Anadolu" təcrübəsi:
mediamız intihar xəbərini
tirajlamalıdır?**

yazısı sah.14-də

Ərazi bütövlüyüümüzə təhlükə, yoxsa şimaldan "yumşaq güc" təhdidi

PUTİNİN "AĞIR TOPU" BAKIDA - KREMLİN İKİ HƏDƏFİ

Rusyanın erməni kökənlə XİN başçısı Sergey Lavrov ölkəmizdədir; Azərbaycandan İrevana yola düşəcək baş diplomat Putinin Bakıdan son istəklərini, yoxsa şərtlərini gətirib? Analitiklər deyirlər ki...

musavat.com
Togru Ismayil

yazısı sah.8-də

**Brend malları saxtaşlaşdırıb satan
çetenin qara əməlləri - şok faktlar**

Əhalinin cibinə və sağlamlığına böyük təhdid var; "Yeni Müsavat" milyonların
dövr etdiyi gizli sistemin fəaliyyətini araşdırır

yazısı sah.5-də

**Qüdrət Həsənquliyev:
"Tacikistanla
özümüzə təsəlli
verməklə heç
yera gedə
bilmərik"**

yazısı sah.7-də

**Qərbin dərdı
Türkiyədir,
yoxsa
Ərdoğan?**

yazısı sah.9-də

**"Quska" Hacı
İbrahimin
abinetini necə
güləbaran
etdirib**

yazısı sah.10-də

20 noyabr 2017

Bakının Abxaziya dəmir yolu ilə bağlı şərti - İrəvana ismarış

Ötən həftənin cümə axşamı Praqada ikitərəfli münasibətlərin yaxşılaşdırılmasına dair Rusiya-Gürcüstan danışqlarının növbəti raundu keçirilib. Virtualaz.org "Nezavisiyəmaya qazeta"ya istinadən bildirir ki, danışqlarda Rusiya tərəfini xarici işlər naziri müraciəti Qriqori Karasın, gürcü tərəfini baş nazirin xüsusi nümayəndəsi Zurab Abasidze temsil edib.

Danışqlarda İsvəçərinin SGS şirkətinin Rusiya, Gürcüstan və qondarma Cənubi Osetiya ilə Abxaziya "respublikalar" arasında gömrük nizamlanmasına iştirakı əsas müzakirə mövzusu olub. Həmin danışqlar ərefəsində qondarma Cənubi Osetiya "respublikasının" rəhbəri Anatoli Bibilov Moskvaya sefər edib, Putin ona "müstəqilliyyin möhkəmləndirməsi üçün" bütün lazımi dəstəyi verəcəyini bildirib. Bu da rəsmi Tiflisin etirazına sebəb olub. Abasidze Praqaya uşarkən deyib ki, Bibilovun sefərinə görə Karasınə etiraz bildirəcək.

Neytral ülke kimi İsvəçərinin SGS şirkətinin qondarma respublikalardan keçməkəle Rusiya ilə Gürcüstan arasında nəqliyyat əlaqələrinin nizamlanmasında iştirakı isə hələ 2011-ci ildə Dünya Ticaret Təşkilatının tövsiyəsi ilə əldə edilmiş razılışmaya esaslanır. Lakin həmin vaxtdan bəri tərəflər razılışmanın detalları üzərində razılıq əldə edə bilənlər. SGS şirkətinin nümayəndələri gömrük monitorinqi üçün regionda dörd post yaratmışdır: Rusiya-Abxaziya və Rusiya-Cənubi Osetiya sərhədlərində, habelə Gürcüstan-Abxaziya və Gürcüstan-Cənubi Osetiya inzibati sərhədlərində.

İqtisadi məsələlər üzrə ekspert Giya Xuxaşvili deyir ki, SGS şirkəti idiyə qədər regionda siyasi anlaşılmazlıqlara görə işe başlamayıblar. Çünkü bu şirkətin işe başlaması Abxaziya və Cənubi Osetiyadan yüksəkşimaların bərpası deməkdir. Tiflis isə içtimai reaksiyadan ehtiyat edir. Məsələ burası nadir ki, Abxaziya və Cənubi Osetiyadan keçən kommunikasiyaların açılmasında ən çox maraqlı olan tərəf Ermənistandır. Çünkü Gürcüstanın özünün bütün istiqamətlərdə həm dəmir, həm quru yolları ilə çıxışı var. Ermənistanın isə dünyaya çıxışı az əhəmiyyət kəsb edən İran marşrutunu saysaqsız, yalnız Gürcüstan üzərindəndir. Bu, Ermənistan üçün "həyat yoludur".

Gürcüstan Ermənistana qarşısında tranzit öhdəliklərini dəqiq yerine yetirir, heç bir problem yaratmır. Lakin yüklerin dəniz yolu ilə daşınması baha başa gelir. Ermənistan isteyir ki, Abxaziyanın keçən dəmir yolu açılsın. Gürcüstanın isə Azərbaycan qarşısında öz öhdəlikləri var. Ona görə də əger Abxaziyanın keçən dəmir yolu açılsara müəyyən etmək lazımdır ki, bu yolla hərbi yükler daşınacaqmı? Gürcüstanın birmənalı şəkildə qeyd etməlidir ki, bu dəhlizlə hərbi teyinatlı yükler daşınmayıcaq" - Xuxaşvili deyib.

Qeyd edək ki, Abxaziya dəmir yolu açılması üçün Rusiya vaxtaşısı olaraq Gürcüstanın təzyiqlər edir. Azərbaycan üçün isə bu dəhlizin açılması qəbul edilməzdir, Bakının siyaseti Ermənistani nəqliyyat blokadası vəziyyətində saxlamadır. Bu məsələdə Gürcüstanın "Gürcü arzusu" koalisisiyasi Azərbaycanın maraqlarını nəzərə almaya bilməz.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Naxçıvanda düşmənə göz dağı olan hərbi təlimlər

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrində keçirilən komanda-qərargah hərbi oyunları çərçivəsində Naxçıvan Qarnizonunun qoşunları fəaliyyətlərini davam etdirir.

Müdafıə Nazirliyinin saytında bildirilir ki, komanda-qərargah hərbi oyunlarının planına uyğun olaraq praktiki fəaliyyətlərə cəlb olunan birləşmə və hissələr müxtəlif dərəcəli döyüşə hazırlıma vəzifəyinə getirilməsi üçün cəmləşmə rayonlarına çıxarılb. Təyin edilmiş məntəqə və rayonlarda idarəetmə məntəqələri açılaraq qoşunların idarəedilməsi həyata keçirilib. İdarəetmənin bir məntəqədən di-

gerinə ötürülməsi məsqə etdirilib.

Birleşmə və hissələrin komplektləşdirilməsi üzrə səfərbərlik tədbirləri qismən

Zimbabve prezidenti açıq aksiyasına başladı

Zimbabvenin 93 yaşlı prezidenti Robert Muqabe ev həbsində saxlanması etiraz olaraq açıq aksiyası elan edib. APA-nın məlumatına görə, bu barədə bu gün "Daily Mail" qəzeti Zimbabve prezidentinin aide üzvlərindən birinə istinadən məlumat yayıb.

Qida qəbulundan imtina edən R. Muqabe "həqiqət uğrunda ölüm"ə hazır olduğunu bəyan edib. Zimbabvenin həkim Afrika Milli İttifaqı - Vətənpərvər Cəbhə Partiyasının üzvlərindən biri isə R. Muqabenin tək açıq elan etmədiyini, danışmaqdan da imtina etdiyini bildirib.

Qeyd edək ki, dünən Zimbabvenin həkim Afrika Milli İttifaqı - Vətənpərvər Cəbhə Partiyasının Mərkəzi Komitəsinin xüsusi iclası keçirilib. İclasda ölkənin 93 yaşlı prezidenti R. Muqabe partiyanın sədri postundan çıxarılb. Partiyanın yeni sədri ölkənin sabiq vitse-prezidenti Emmer-son Mnangaqva seçilib. Noyabrın 6-da məhz E. Mnangaqvanın vitse-prezident postundan uzaqlaşdırılmasından sonra ölkədə siyasi böhran yaranıb, ordु vəziyyətə müdaxilə edib. Nəticədə R. Muqabe ev həbsinə məhkum edilib. İclasda R. Muqabenin həyat yoldaşı, E. Mnangaqvanın əsas siyasi rəqibi Qreys də partiyadan çıxarılb.

Ermənistanda çavuş və əsgər hərbi hissədən qaçdı

Son vaxtlar Ermənistanda ordusuna bağlı yayılan məlumatlar açıq-aydın göstərir ki, bu ölkənin vətəndaşları olan gənclər hərbi xidmətdən istenilən yolla boyun qaçırır və ordudan yayanırlar. Azəciq imkani olanlar müxtəlif yollar tapıb xidmətə getmir, imkani olmayanlar və məcburən xidmətə getməli olanlar isə hərbi hissələrini özbaşına təkrar edirlər.

Report xəber verir ki, bu günlərdə sosial şəbəkələrdə dəha iki erməni hərbçinin fərəarilik etdiyi barədə məlumat paylaşılır. Əlahiddə artilleriya alayının kiçik çavuşu Qriqor Şahnazaryan və əsgər Vreji Qriqoryan xidmət yerini özbaşına tərk ediblər. Hər iki hərbi qulluqçu barəsində cinayət işi açılıb, axtarış elan olunub.

Bu gün Bakıda 18° isti olacaq

Ekologuya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi noyabrın 20-de ölkədə gözlənilən hava şəraitini açıqlayıb. Nazirliyin mətbuat xidməti xəber verir ki, bu gün Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişən buludlu olacağı, arabir tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir.

Gecə və şəhər bəzi yerlərdə zeif duman, çiçkin olacaq. Mülayim cənub-qərb küləyi arabir güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 10-13° isti, gündüz 15-18° isti, Bakıda gecə 11-13° isti, gündüz 16-18° isti olacağı gözlənilir. Atmosfer təzyiqi 764 mm ci-ve sütunundan 759 mm ci-ve sütununa enəcək. Nisbi rütubət gecə 75-85%, gündüz 60-70% olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında da əsasən yağmursuz hava şəraitini gözlənilir. Gecə və şəhər bəzi yerlərdə duman olacağı, ayrı-ayrı qərb rayonlarında çiçkinli yağış yağıcığı proqnozlaşdırılır. Cənub küləyi gündüz ayri-ayrı yerlərdə arabir güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 5-10° isti, gündüz 15-20° isti, dağlarda gecə 1-6° isti, gündüz 8-13° isti olacağı gözlənilir.

Bu gün Brüsselde qlobal gündemin aktual mövzularından birinə həsr olunmuş iki günlük beynəlxalq forum start götürəcək. "Separatizmin beynəlxalq sülhə və təhlükəsizliyə yaratdığı təhdidlər" adlı mötəbər tədbirdə Azərbaycanın prezidentin icimai-siyasi məssələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənovun, Avropada fəaliyyət göstərən diaspor qurumlarımızın ve Belçikadakı səfirliklərimizin təmsilçilərinin, o cümlədən Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinə sədrinin müavini Ramin Məmmədovun, Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin prezidenti Sahil Qasımovun, həmçinin bir çox nüfuzlu beynəlxalq ekspertlərin və siyasi xadimlərin, keçmiş ölkə prezidentləri, baş nazirlər və parlament sədrlərinin iştirakı gözlənilir.

Bu sırada Ukraynanın sabiq prezidenti Viktor Yuşenko, İsrailin keçmiş prezidenti və parlamentin spikeri Dalia Itzik, Moldovanın eks-baş naziri Dumitru Bragış, Bosniya və Hersegovinanın sabiq baş naziri Hasan Muratoviç, Avropa Mühafizəkarlar və İslahatçılar Alyansının üzvü Hannu Takula, İspanyanın dövlət vəkili, sabiq deputat, Hüquq və Qanunvericilik Royal Akademiyasının üzvü Jesus Lopez-Medel Bascones, İsrail parlamentinin üzvü, İsrail-Azərbaycan parlamentlərəsi əlaqələr üzrə dostluq qrupunun rəhbəri Robert Ilatov, "Beynəlxalq Vəsitəciliyə və dialoq üzrə Avropa Foru-

Brüsselde Qarabağ forumu:

Bakının daha bir diplomatik həmələsi

mu"nun (MediatEUR) təsisçisi və baş icraçı direktoru Antje Herrberg, İsrail Dövlətinin fövqəladə və səlahiyyətli səfiri, İsrail Knessetinin 17-ci çağırış deputatı, İsrailin 9-cu kanalında veriliş aparıcısı, siyasi şərhçi, "Aziz" Azərbaycan-İsrail Beynəlxalq Assosiasiyasının təsisçisi və ilk prezidenti İosif Şaql, Ukraynanın siyasi xadimi, deputat, Ukrayna-Azərbaycan parlamentlərəsi Dostluq qrupunun rəhbəri Maksim Kuryagyı, Böyük Lüksemburq Hersoqluğu Parlamentinin sabiq deputatı, Lüksemburqun

Hüquqşunaslar mərkəzinin rəhbəri Jacques-Yves Henkes, Azərbaycanın Fəxri Konsulu Otto Hauser, Yunanistan Parlamentinin təsisçisi, professor Akkan Suver forumda iştirak və çıxış edəcəklər.

Rusiyadan məşhur telesəparıcı Maksim Şevçenko, ta-

üzungü, Yunanistanın sabiq daxili işlər naziri, sabiq turizm naziri Ioannis Kefalogianis; Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin İsraildeki nümayəndəliyinin rəhbəri, beynəlxalq münaqişələr üzrə ekspert Arye Qut, Türkiyənin Mərmerə Qrupu Strateji və Sosial Araşdırma-lar Vəqfinin sədri, Montenegro'nun fəxri baş konsulu, Avrasiya İqtisadi Sammitinin

rixçi-analitik Oleq Kuznetsov, politoloq Aleksandr Karavayev qonaqlar arasında olacaq. Həmçinin, Xocalı soyqırımı haqda kitab və çoxsaylı məqalələrin müəllifi, doktor Yohannes Rau mötəbər qonaqlar arasında olacaq.

Bundan başqa, Forumun içinde Azərbaycandan 4 media qurumunun rəhbəri - "Yeni Məsəvət" Media Qrupunun rəhbəri Rauf Arifoğlu, "Teleq-

Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin vitse-prezidenti Füzuli Məmmədov (Frebnk Elkaponi), habelə dünyanın bir sıra ölkələrdə, o cümlədən Rusiya və Gürçüstəndəki diaspor təşkilatlarını rehbərləri də Foruma qatılacaqlar.

Tədbirin birinci günü Əli Həsənov tədbirdə giriş nitqilər - çıxış edəcək. Daha sonra mövzu ətrafında müzakirə və diskussiyalar olacaq.

Tədbirin ikinci - sonuncu günü isə Avropa Parlamentində Avropa Azərbaycanlıları Konqresi (AAK) İcraiyyə Komitəsi üzvlərinin Avropa Parlamentinin üzvləri, Avropa ölkələrinin parlamentlərinin deputatları, nüfuzlu siyasetçilər və ekspertlər görüsələri nəzərdə tutulub.

Avropa Birliyinin (AB), NATO-nun mənzil qərargahlarının yerləşdiyi Brüsseldeki bu beynəlxalq forumu Bakının Dağılıq Qarabağla bağlı AB-nin Brüssel sammiti ərefəsi diplomatiq həməlesi də adlandırmış olar. Xatırladaq ki, 4 gün sonra - noyabrın 24-də Belçikanın paytaxtında qurumun "Şərqi tərəfdəşlığı" sammiti keçirilecek. Sammitə prezident İlham Əliyevin də qatılacağı gözlənilir.

□ Siyaset şəbəsi

Azərbaycan məhsullarının Rusiyaya ixracı ilə bağlı yeni razılıq əldə edilib

Azərbaycanda meyvə şirələri, təbii mineral sular, meyvə-tərəvəz məhsulları, konservləşdirilmiş qida, dondurma istehsalı və digər sahələrdə fəaliyyət göstərən 18 şirkətin nümayəndəsinin təmsil olunduğu missiyamız 15-16 noyabr tarixlərində Sankt-Peterburqdə təşkil olunmuş bir sırə tədbirlərə qatılıb, rusiyalı iş adamları ilə məhsuldar danışqlar aparıb.

İqtisadiyyat Nazirliyinin mətbuat xidmətindən Trend-ə verilən məlumatda göre, AZPROMO və Azərbaycanın Rusiyadakı Ticarət Nümayəndəliyinin birgə təşkilatçılığı ilə Sankt-Peterburq şəhərində keçirilən "Peterfood" Qida Sərgisinde və sərgi çərçivəsində təşkil olunan XVII Peterburq Ərzaq Forumunda və Rusyanın Şimal-Qərb regionunun iki marketlər şəbəkələri və distribütör şirkətlərinin iştirakı ilə keçirilən ikitərəfi görüşlərdə iştirak ediblər. "X5 Retail Group", "Aşan", "Maqnit", "Diksi" və "Metro" kimi iki marketlər şəbəkələrinin və yerli distribütör şirkətlərin nümayəndələrinin iştirak etdiyi görüşlərdə Azərbaycan şirkətləri öz məhsullarını təqdim edib, yerli məhsullarımızın market və bazarlarda satışı imkanları və distribütörlik məsələləri müzakirə olunub.

Danışqlar zamanı Rusiya şirkətləri Azərbaycanın təbii və keyfiyyətli meyvə-tərəvəz məhsullarına, xüsusilə "Made in Azerbaijan" brendi ilə dünya bazarında tanınan nar şirəsi, mineral sular və konservləşdirilmiş qida məhsullarına xüsusi maraq göstərib və bu məhsulların Rusiyaya ixracına dair danışqlar aparılıb və ilk razılıq əldə edilib.

"Azəristilik" söz verdi: "Bu gündən bütün mənzillərdə istilik olacaq"

nın istiliklə təmin edilməsi qaz təminatını tənzimləyir, mümkün deyil. "Azəriqaz" qazanxanalar işə düşdük-

dən sonra biz tənzimləmə apriq. Bu da müəyyən vaxt alır. Amma həzirdə qazanxanaların böyük hissəsi istiliklə təmin olunub, sadəcə, tənzimlə aparılır", - deyə o bildirib.

Istilik tariflərinin dəyişdirilməsinə gəlincə, R.Əliyev deyib ki, "Azəristilik" Tarif Şurasına təqdim etdiyi hesabatda zərərlə işlədiyini qeyd edib: "Biz mütəmadi olaraq, hesabatlarda məhsulumuzun maya dəyəri və zərərləri barədə məlumat vermİŞİK. Tariflərin dəyişib-dəyişməyəcəyi isə həmin qurumun səlahiyyətindədir".

Rusiya, İran və Türkiyənin XİN başçıları anlaştılar

Rusiya, İran və Türkiyənin xarici işlər nazirləri Antalyada bütün məsələlərlə bağlı razılıq əldə ediblər. "Report" TASS-a istinadən xəbər verir ki, bunu Rusiyanın XİN rəhbəri Sergey Lavrov deyib.

Lavrov bildirib ki, sözügedən üç ölkənin baş qərargah rəisləri noyabrın 22-də Soçiye keçiriləcək presidentlərin sammiti öncəsi görüşərək Suriyada desekalasiya zonalarının işinin detallarını müzakirə edəcəklər.

"Rusiya, Türkiye və İranın baş qərargah rəisləri də noyabrın 22-də Soçiye keçiriləcək sammitə hərbi xətt üzrə hazırlıq qismində öz görüşləri keçirəcəklər", - deyə o eləvə edib.

NATO-dan Türkiyəyə qarşı şok plan - müharibə...

Norveçdə Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanı və Cümhuriyyətin banisi Mustafa Kamal Atatürkün hədəf göstərən telim qalmaqalının arxasında 2018-ci ildə Türkiyəyə qarşı keçiriləcək əməliyyat dayanıb. Axar.az xəbər verir ki, Türkiyənin "Yeni Şəfəq" qəzeti baş vərənləri müharibə ssenarisi adlandırıb.

Belə ki, Norveçdə keçirilən təlimlərin ssenarisinə uyğun olaraq "Skolken ölkə" (şərti düşmən) S-400 almaq uğrunda çalışır və silahı satan ölkə ilə yaxınlaşmağa davam edir. Təlimlər çərçivəsində bu şərti düşmənlə müharibə vəziyyəti məşq edilir. Hədəf lövhəsində türk liderlərinin rəsmi olmasının və digər oxşarıqlar təlimin gələcəkdə Türkiyəyə qarşı nəzərdə tutulmuş müharibəyə hazırlaşlığı fikrini söyləməyə əsas verir. Qalmaqalda FETÖ təşkilatının izlərinin olmasına da istisna edilmir.

Qeyd edək ki, Norveçdə keçirilən təlimlər zamanı şərti düşmən hədəfi kimi seçilən lövhədə Atatürkün rəsmi və Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın adı yer alıb. Hadisəyə görə məsuliyyət daşıyan 2 nəfərin ordudan qovulduğu bildirilib. Norveç və NATO isə Türkiyədən üzr isteyib. Lakin Ankara bu üzrxahlıqları qəbul etməyib.

Azərbaycan türk dünyasının qalasıdır - NTV

Türkiyənin nüfuzlu NTV televiziya kanalında Azərbaycan tarixi ilə bağlı "Odlar yurdu" adlı təqdim olunan geniş verilişdə ölkəmizin zəngin tarixi və müasir inkişafını eks etdirən rongarang kadrlar yayımlanıb.

Azərtac xəbər verir ki, sabiq prezident Heydər Əliyevin "Bir millet, iki dövlət" ifadesi ilə başlanan verilişdə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti, Qafqaz İsləm ordusunun xilaskarlıq missiyası, Cümhuriyyət hökumətinin herbi yolla devrilməsi, 20 Yanvar faciəsi kimi tarixi faktlara müraciət olunub. Şəhidlər xiyabanında uyuyan azərbaycanlı və türkiyəli qəhrəmanların əziz xatirəsində danışılıb. Şəhidlərin xatirəsinin həmişə ehtiramlı yad olunduğu bildirilib.

Tanınmış telejurnalıst Əhmət Yəsiltəpənin "Zaman yolcusu-kəşflər" silsiləsində hazırladığı 6-cı verilişdə türkdilli tamaşaçılar Azərbaycanın siyasi tarixi, qədim mədəniyyət abidələri, onlar haqqında günümüzə qədər gelib çıxan rəvayətlər, zəngin mədəniyyətimiz barədə də ətraflı məlumat verib. Verilişdə Azərbaycan tarixinin ayrı-ayrı dövrlərinə müraciət olunub.

Ölkəmizi türk dünyasını qüvvətli qalası kimi təqdim edən teleaparıcı deyib: Azərbaycan Orta Asiya ilə Anadolu arasında türk dünyası mədəniyyətinin əzəmetli körpüsüdür.

Verilişdə Bakının mənzərəli yerleri, Qobustan qayaları, "Atəşgah" məbədi, İçərişəhər, Şirvanşahlar sarayı, Qız qalası, Şəki Xan sarayı, Naftalandakı müalicə-istirahət mərkəzləri və s. barədə bir-birindən maraqlı kadrlar eks olunub.

Veriliş boyu təcavüzkar Ermənistan tərəfindən Azərbaycan torpaqlarını bir hissəsinin işğal altında saxlanması faktı bir neçə dəfə diqqətə çatdırılıb. Bildirilib ki, Ermənistan tərəfindən XX əsr boyu davamlı olaraq Azərbaycan xalqının dövlətçiliyinə qarşı təcavüzkar siyaset yürüdülüb.

Avropa Parlamenti Avropa Birliyinin (AB) noyabrın 24-də başlanacaq Brüssel sammitinin yekun bayannamə layihəsinə ermənilərin xeyrinə olan öz müqəddərətinə təyinəmə prinsipinin daxil edilməsini tövsiyə edib. Avropa Parlamentinin bu addımı Avropa Birliyi ilə Azərbaycanla aparılan prosesə nə vəd edə bilər? Brüssel sammitində Azərbaycanla Ermənistən toqquşması da yaşana bilərmi?

Avropa Birliyi üzrə ekspert Yeganə Hacıyeva bildirdi ki, sənəd tövsiyə xarakterlidir. Məhz noyabrın 24-də Brüsselde keçiriləcək Avropa Birliyinin sammitinin qəbul ediləcək yekunun sənədi, yeni ana qətnaməsi isə Avropa Birliyinin və üzv dövlətlərin bir mənali "Şərq Tərəfdəşligi" ölkələrinin ərazi bütövlüyüni dəstəkləməsini nəzərdə tutur: "Qətnamədə konkret olaraq "Şərq Tərəfdəşligi" Proqramı iştirakçıları olan Gürcüstan, Ukrayna, Moldova və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü, həmçinin Avropa Birliyinin üzvü olan İspaniyanın ərazi bütövlüyü tanınır. Xüsusi bəndlə İspaniya və onun subyekti və referendum keçirərək öz müstəqilliyini elan etmiş Kataloniya böhranın həllinin mü hümlüyü və bu böhranın birmənli İspaniyanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həlli yolları tövsiyə olunub.

Bununla bərabər Avropa Parlamentinin tövsiyə xarakterli qətnaməsində xalqların müqəddərətinə təyinəmə prinsipinin mövcudluğu haqqında bir qeydi, bu qeydin daha öncəki bəndlə, yeni dövlətlərin ərazi bütövlüğünün dəstəkləməsi prinsipi ilə uyğun gəlməməsi haqda bir uyğunsuzluq mövcuddur.

İkinci qeyd etmək istədiyim məqam isə xalqların öz müqəddərətinin həlli, bunun beynəlxalq hüquqda təfsili və işgalçi, separatçı tərəflərin bu mövzu ətrafında spekulasiyası haqqındadır. Məsələn, sərf Dağlıq Qarabağ konflikti barəsində danışsaq, həmsədr ölkələri rəhbərlerinin bu günə qədər səslənmüş bəyanatların məzmununda və konfliktin hellində yenilənmiş Madrid prinsiplərində ana xətti beynəlxalq hüquqa söykənən Azərbaycanın ərazi bütövlüyü prinsipi tutur. Azərbaycanın da daxil, ATƏT-in Minsk Qrupuna üzv dövlətlərin başçıları və ümumiyyətə, bu konfliktin hellində iştirakçı və ya müshahidəçi olan istənilən beynəlxalq tərefin "Millətlərin müqəddərətinin həlli" anlayışı və təsəvvürü Ermənistanın bu mövzudakı təsəvvüründən tam fərqlidir, beynəlxalq hüquqa söykənir. Əger birincilər konfliktin hellində Dağlıq Qarabağın erməni əhalisinin beynəlxalq hüquqa əsaslanan Azərbaycan dövlətinin daxilində yüksək statuslu muxtarlıyetini nəzərdə tutursa, erməni tərəfi bunu Dağlıq Qarabağın erməni əhalisinin müstəqiliyi kimi görməyə və göstərməyə

Azərbaycan üçün kritik həftə - Avropada

ermənilərlə toqquşşa bilerik

3 gün sonra başlayacaq Avropa Birliyinin sammitindən gözləntilər ekspert şərhində

ve uzunmüddətli hesabda Şərq Tərəfdəşligi ideyasının mövcudluğunu, geləcəyini şübhə altına alacaq".

Y.Hacıyeva Brüssel sammitində Azərbaycanla Ermənistən toqquşmasının yaşanağının istisna olunmadığını dedi: "Xalqların öz müqəddərətinə həlli bəndi üzündən deyil, ümumilikdə toqquşmaların mümkünüyüni istisna etmirməm. Bu dənələr da baş verib. Ermənistən və Azərbaycanla münasibətde işgalçı dövlət kimi təmas xətlərində mülki əhaliyə qarşı, xüsusi ilə qadınlara və uşaqlara qarşı aşkar təcavüzkar siyaset yürüdür. Azərbaycan bu sammitdə Avropa Birliyinin çərçivəsində sənədini imzalamaya niyyəti olan Ermənistən bu təcavüzkar siyaseti haqqında mütləq danişacaq. Bilirk ki noyabrın 24-də Brüsselde Avropa Birliyi sammitində Ermənistənla çərçivə sazişinin imzalanması haqqında danışıqlar və uğurlu olacağı halda sazişin imzalanması nəzərdə tutulur. Avropa Birliyi Ermənistənə gelecek əməkdaşlıq çərçivəsində müəyyən məbləğdə maliyyə yardımını ayırmış və bu il də bu məbləğin daha da artırılmasını nəzərdə tutur. Ermənistən prezidenti Sərkisyanın məhz keçən həftə Moskvaya səfəri və Prezidenti Putinlə danışıqlarının ana xəttini də məhz bu sazişin imzalanmasına razılığın alınması təşkil edirdi. Sərkisyan Moskvada Avropa Birliyinin bu ölkəyə maliyyə yardımının önemini haqqında və ölkəsinin Avrasiya İttihadı

faqına sədaqəti ilə yanaşı Avropa Birliyinin Şərq Tərəfdəşligi programında iştirak istəyini bildirmişdi".

Qeyd edək ki, Avropa Birliyinin sammitine Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev də dəvətlidir. Prezident İlham Əliyevin Avropa Birliyinin baş qərar-gahının yerləşdiyi Brüsselə səfər edəcəyi açıqlanıb. Səfər zamanı əməkdaşlıq sazişi ilə bağlı önemli yeniliklərin ola biləcəyi güman edilir. Ancaq Azərbaycanın bezi rəsmiləri də deyib ki, sazişin bu il imzalanacağı gözlənilmir.

Azərbaycan Avropa Birliyi ilə əsası 2009-cu ildə qoyulan "Şərq Tərəfdəşligi" Proqramı çərçivəsində əməkdaşlıq edir. "Şərq Tərəfdəşligi" Avropa Birliyinin 6 qonşu ölkəsinə əhatə edir. Bura Azərbaycan, Gürcüstan, Moldova, Ukrayna, Belarus və Ermənistən daxildir. Bu ölkələrdən Gürcüstan, Moldova və Ukrayna qurumla assosiasiya sazişini imzalayıb. Azərbaycan rəsmiləri son illər beyan edirdilər ki, onlar artıq Avropa Birliyi və bu quruma üzv ölkələrə ayrı-ayrılıqlı əməkdaşlığı üstünlük verirlər. 2016-ci il iyulun 6-da isə Azərbaycanla Avropa Birliyi arasında çərçivə sazişini üzrə sənəd qəbul edilib. Çərçivə sənədi təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, sosial, iqtisadi, enerji və siyasi sahələrdə Azərbaycanla əməkdaşlığın prinsiplərini müəyyən etməlidir. Bu ilin fevralından isə ikitərəfli danışıqlar başlayıb.

□ Etibar SEYİDAĞA

Son 2 ildə əhalinin gəlirlərinin artması, bir çox hallarda isə azalması nəticəsində aliciliq qabiliyyəti kəskin şəkildə aşağı düşüb. Bu şəraitdə istehlak bazarında qiymətlərin bahalaşması insanların vərdiş etdikləri bir çox mal və məhsulları daha ucuzları ilə əvəzləməsinə götərib çıxarib. Bu sıradə ilk yeri yuyucu və gigiyenik vasitələr tutur desək, qətiyyən yanılmarıq. Ətrafdə kimdən soruşsaq, əvvəller istifadə etdiyi brend və bahalı yuyucu və gigiyenik vasitələrin daha ucuz markalarına keçdiyini deyir.

nəvi bəhanə olduğu üçün onu realliq hesab etmirik: bir zamanlar xlor satanların hamısı eyni arqumenti səsləndirirdi. Amma realliq budur ki, ortalıqda çox böyük bir saxtakar çete var və bu çete sahəyə məsul olan bütün qurumların gözləri qarşısında at oynatmaqdadır. Bundan isə əsas zərər ehaliyə dəyir: həm maddi, həm də seh-heti baxımdan. Heç bir nəzərət, yoxlama olmadan, hər hansı standartın tələbi gözlən-mədən necə gəldi istehsal edilən yuyucu və gigiyenik vasitələrdən istifadə insan sağlamlığı Hüquqlarını Müdafiəsi Dövlət Xidmətinə göndərdiyimiz sorğuya cavab olaraq bildirilib ki, bazar iqtisadiyyatı şəraitində eyni mal ayrı-ayrı satıcılar tərəfindən müxtəlif qiymətlərə satılı biler: "Bu qiymətlər satıcının mehsulla bağlı xərclərindən, malin üzərinə qoymuş ticaret əlavəsinin səviyyəsindən, satışın həyata keçirildiyi erazidən və s. asılı olaraq dəyişir. Ona görə də hər hansı bir malın bir yerde digər yerlərə nisbetən ucuz satılması onun saxta olmasına deməyə əsas vermir".

Sorghumuza cavabdan

**Böyük bazarlardaki
“istehsalçı” kimdir?**

Naməlum və qaranlıq “nevəd”

"zavod" Maraqlıdır ki, son 2 ildə insanların illerdən bəri istifadə etdikləri keyfiyyəti və bahalı markalara olan inamından külli miqdarda qazanc əldə edən böyük bir qrup, bəlkə də mütəşəkkil dəstə meydana çıxıb. Bu dəstənin üzvləri brend yuyucu və gigiyenik vasitələrin adı altında, yaxud həmin adla demək olar ki, eynilik təşkil edən saxta və keyfiyyətçə on dəfələrlə geri qalan, qiymətcə əsl maldan 2-3 dəfə ucuz məhsul buraxaraq əhalini aldatmaqla məşğuldur. "Calgon", "Ariel", "Fairy", "Pantene", "Vanish" və digər brend firma məhsulları ilə eyni adda, yaxud onlara çox benzəyən adlar altında istehsal olunan bu məhsullar məhəllə marketlərlərinə, bazar və yarmarkalara, metro çıxışlarına, həyətlərə daşınaraq çox rahatlıqla satılır. Hətta son zamanlar həmin məhsullardan iri supermarket şəbəkələrinə ayaq ayanları da var. Belə ki, "Yeni Müsavat"ın əməkdaşının tanınmış supermarketdən aldığı "Fairy"nin içindən tamam fərqli qatılıqla və qoxuda, çox keyfiyyətsiz məhsul çıxıb. Bu sətirlerin müəllifinin başqa bir supermarketdən aldığı "Pantene" balzam qutusunun içərisindəki illerdən bəri istifadə etdiyi eyni markadan çox fərqli və keyfiyyətsiz, tamam fərqli qoxusu olan məhsul idi.

Bu keyfiyyətsiz və saxta məhsullar Bakıtrafi ərazilərde qanunsuz olaraq istehsal edilir. Bu günlərdə "Koroğlu" metrostansiyasının çıxışında 2-si 3 manata 400 qramlıq "Calqon" satan kişidən satdığı malin hərada istehsal olunduğunu soruşturduqda çox hırslı şəkilde "nəyinə lazımdır" deyib mali elimizdən çəkib aldı. Daha sonra "hami bilir ki, harda istehsal olunur da" söylənə-söylənə tələsik mallarını yiğisdirib, ərazi-dən uzaqlaşdı. Eyni sözləri Buzovna qəsəbəsində məhəlləyə həmin maldan getirən qadın da söylədi. Dediyindən məlum oldu ki, həm "Calqon"u, həm de "Vanish"ı onun bacısına işlədiyi zavodda (?) maaş əvəzinə veriblər. Qadın zavodun adını xatırlaya bilməsə də, orada çox sayıda belə keyfiyyətli (?) məhsullar istehsal olunduğunu dedi.

Düzünü deyək ki, bu maaş
əvəzinə verilmə söhbəti ənə-

nəvi bəhanə olduğu üçün onu realliq hesab etmirik: bir zamanlar xlor satanların hamısı eyni arqumenti səsləndirirdi. Amma realliq budur ki, ortalıqda çox böyük bir saxtakar çete var və bu çete sahəyə məsul olan bütün qurumların gözləri qarşısında at oynatmaqdadır. Bundan isə əsas zərər ehaliyə dəyir: həm maddi, həm də seh-heti baxımdan. Heç bir nəzərət, yoxlama olmadan, hər hansı standartın tələbi gözlən-mədən necə gəldi istehsal edilən yuyucu və gigiyenik vasitələrdən istifadə insan sağlamlığı Hüquqlarını Müdafiəsi Dövlət Xidmətinə göndərdiyimiz sorğuya cavab olaraq bildirilib ki, bazar iqtisadiyyatı şəraitində eyni mal ayrı-ayrı satıcılar tərəfindən müxtəlif qiymətlərə satılı biler: "Bu qiymətlər satıcının mehsulla bağlı xərclərindən, malin üzərinə qoymuş ticaret əlavəsinin səviyyəsindən, satışın həyata keçirildiyi erazidən və s. asılı olaraq dəyişir. Ona görə də hər hansı bir malın bir yerde digər yerlərə nisbetən ucuz satılması onun saxta olmasına deməyə əsas vermir".

Sorghumuza cavabdan

həmçinin belə aydın olur ki, istehlakçının seçim hüququ var: "O, müxtəlif təsərrüfat sub-

Azərbaycanda bərend məlliqri saxtaqasdırıb satın alətinin qardaş məməlli - 50 faktlar

Əhalinin cibinə və sağlamlığına böyük təhdid var; "Yeni Müsavat" milyonların dövr etdiyi gizli sistemin fəaliyyətini araşdırır

Azad İstehlakçılar Birliğinin sədri Eyyub Hüseynov deyir ki, belə hallarla bağlı çoxsaylı müracitlər alırlar: "Burada ən yaxşı mübarizə o zaman baş tutar ki, o məhsulların buradakı distribütörləri de manzak olursa, yektlərinin istehsal etdikləri eyni teyinatlı mallardan (işlərdən, xidmətlərdən) tələbatına daha uyğun olanını özüne sərfəli qiymətə, münasib bildiyi yerdən seçib ala bilər.

distribütörleri də maraqlı olsunlar. Biz təcrübədə çox rastlaşmışq ki, yerli distribütörler də saxta malların satışında maraqlı olurlar - bəzən əsl malla saxta mal yanaşı satılır, distribütör buna göz yumur. Burada da məqsəd daha çox gəlir eldə etməkdir".

Birlik rehbərinin sözlərinə görə, bu vəziyyətin yaranmasına ikinci məsul qurum İqtisadiyyat Nazirliyi Antiinhisar Siyaseti ve İstehlakçıların Hüquqları Müdafiəsi Dördüncü Yıldızın göre də istehlakçılar mal alarkən diqqəti olmalı, bu cür sənədləri təqdim etmeyən satıcılardan mal almaqdan çəkinməlidirlər".

Distribüterlər niyə susurlar?

rin dayandırıldığını bəhənə edərək bu kimi hallarla bağlı heç bir tədbir görmür. Bizdə olan məlumatə görə, bəzi iri bazarlarda açıq yuyucu tozlar satılır. Onları alıb içerisinde 50 faiz duz qarışdırılır. Gürcüstan-dan gətirilən qutulara qablaşdırıb xüsusişlə Qərb bölgəsində əhaliyə satılır. Bunun əhalinin sağlamlığına böyük zərəri var, dəridə müxtəlif yaralara səbəb ola bilər. Bu kimi faktlərlə bağlı xidmətə müraciət edirik, deyir-lər, yoxlamalar dayandırılıb".

Iqtisadiyyat Nazırlığı Antiin-hisar Siyasəti və İstehlakçıların

liyinin pozulmasına səbəb olur. Mövcud qanunvericiliyə əsasən, antiinhisar qanunvericiliyinin pozulması haqqında işlər hüquqi və fiziki şəxs kimi fəaliyyət göstərən bazar subyektlərinin, icra hakimiyəti və idarəetmə orqanlarının, ictimai ilə əlaqədar həmin nişanları sahibləri tərəfindən yuxarıda qeyd olunan qaydada ləqışa-diyat Nazirliyinə müraciətləri daxil olduqda həmin müraciətlərə qanunvericiliyin tələb-lərinə uyğun baxılaraq zəruri tədbirlər görülür”.

təşkilatların və digər qeyri-kommersiya təşkilatlarının, habelə publik hüquqi şəxslərin müraciətləri, müvafiq dövlət orqanlarının materialları, dövri mətbuatın məlumatları əsasında baxılır".

Nazırılıkda bildirildiyine esasen, antiinhisar qanunvericiliyinin pozulması haqqında müraciətlər yazılı şəkildə ərize verməklə, antiinhisar qanunvericiliyinin pozulması faktını təsdiq edən sənədlərin əsli və ya həmin sənədlərin müvafiq qaydada təsdiq olunmuş surətləri əlavə olunmaqla antiinhisar orqanına təqdim edilir. Antiinhisar qanunvericiliyinin pozulması haqqında ərizədə müraciət edən və şikayət olunan şəxs barədə məlumatlar və antiinhisar qanunvericiliyinin pozulması faktının izahı verilməli, müraciət edən tələblərinin mahiyyəti göstərilməlidir: "Qeyd olunanları nəzəre alaraq bildiririk ki, dövlət qeydiyatına alınmış əmtəə nişanları üzrə saxta mehsulların satışı lənir: "Qanunda digər bazan subyektinin əmtəə nişanından qanunsuz istifadə edildikdə, haqsız rəqabətə yol verilməklə, satılmış mallardan (göstərilmiş iş və xidmətlərdən) əldə edilmiş gəlirin (əlavə dəyər, sadələşdirilmiş və aksiz vergiləri çıxılmaqla) bir misli həcmində, bundan sonrakı il ərzində bu hərəkətə təkrar yol verdiyə iki misli həcmində maliyyə sanksiyalarının tətbiq edilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Ey ni zamanda antiinhisar qanunvericiliyinin pozulmasına yol vermiş şəxs qanun pozuntusunu könüllü surətdə aradan qaldırıqdə işin icraatına onun mahiyyəti üzrə qərar çıxarılmalıdır" dan xitam verilə bilər".

Göründüyü kimi, İqtisadiyyat Nazırılıyinin verdiyi cavab faktiki olaraq onu göstərir ki

hər hansı tədbir görülməsi üçün onlara məhsulları təqlid olunan, yaxud saxtalaşdırılan firmalardan, onların distribütörlerindən rəsmi müraciət olunmalıdır. Firmalar, distribütörler belə müraciətlər edirlər-mi?

Bir çox saxtalaşdırılan brend mehsulların Azərbaycandakı rəsmi distribüteri olan Engin LTD şirkətindən məsələ ilə bağlı mövqə almağa çalışdıq. Şirkətdə telefonu qaldırıran xanım müraciətimizin məqsədini dediyimiz an "Sumqayıtda istehsal olunan malları deyirsiniz?" soruşdu. Bu isə şirkətdəkilərin vəziyyətdən xəbərdar olduqlarını göstərir. Xanım "biz yalnız o mehsulları satan şirkətik" deyərək, istehsalçı Procter&Gamble şirkətindən cavab almaq üçün suallarımızı götürdü. Lakin bir həftədən çox müddət ərzində suallarımız cavablandırılmışdır.

Diger məhsulların distribüterlərindən məsələ barədə hər hansı münasibət almaq cəhdlərimiz gözlemədiyimiz halda açıq aqressiya ilə qarşılandı. Bu isə məsələnin təsəvvür etdiyimizdən daha qaranlıq məqamlarının olmasından xəbər verir.

P.S. Mövzunu diqqətdə saxlayacağıq.

1991-ci ilin bu gündünde Qarakənd səmasında baş veren dəhşətli vertolyot faciəsindən (terrorundan) 26 il ötür. Azərbaycanın nüfuzlu yüksək vəzifəli ictimai-siyasi xadimlərinin həlak olduğu həmin dəhşətli hadisə ilə bağlı müəmmələr, iddialar issibit-tükənmir.

Qeyd edək ki, həlak olanlar arasında dövlət katibi Tofiq İsmayılov, baş prokuror İsmət Qayıbov, dövlət müşaviri, sabiq daxili işlər naziri Məhəmməd Əsədov, millet vəkilləri Vəqif Cəfərov, Vəli Məmmədov, baş nazırın müavini Zülfü Hacıyev, Prezident Aparatının şöbə müdürü, jurnalist Osman Mirzəyev, Qazaxistan daxili işlər nazırının müavini Sanal Seirkov, Azərbaycan Dövlət Televiziyanın jurnalisti Ali Mustafayev də var. Ümumilikdə qəza nəticəsində 22 nəfər həyatını itirib.

Bəlkə də faciə ilə bağlı keçən bu illər ərzində ən sensation iddialar 1991-ci ilin noyabrında DİN-in Baş Cinayətçi, ölenlər var, anaların göz ya-

yət-Axtarış İdarəesində baş əməliyyat müvəkkili vəzifəsində işləmiş Bayram İsmayılova mexsusdur. Sabiq əməliyyatçı hadisədən dərhal sonra həmin əraziyə yollanmışlar, ora çatdıqları zaman ilk olaraq rus əsgərlərini görürəklərini bildirərək, meyitlərin bir çoxunun tanınmaz hala düşdürüyü, vertolyotda olan şəxslərin sayından cəsədlərin sayının az olduğunu qeyd edib.

AXC iqtidaların sabiq daxili işlər nazırı İsgəndər Həmidov səslenən iddialara bu cür münasibət sərgilədi: "Həlak olan her bir dəyərli insana Allahdan rəhmət dileyim. Bu, Ayaz Mütəllibov hakimiyyətinə qarşı deyil, Azərbaycanın gələcəkdə müstəqillik proseslərinin ləngidilmişsinə, yaxud dayandırılmışına yönəlik bir hadisə idi. Tofiq İsmayılov "20 Yanvar" faciəsindən sonra SSRİ Ali Sovetinin qurultayında Mixail Qorbaçovu ayaq üzətə qaldırdı.

"Qarabağda yanğın sırr - Qarakənd faciəsindən 26 il ötdü"

İsgəndər Həmidov: "İstintaq bilavasitə gəlib Rusyanın üstünə çıxırdı"; "O vaxt nə ermənilərdə, nə də bizdə hava qurğusunu vuran rakətlər yox idi"

Şı qurumayıb. İsmət Qayıbov və digərlərinin də xidmətlərini sadalamaqla bitib-tükənmir. Biz o vaxt Qarakənd faciəsinin istintaqını apardıq. Vertolyotda 47 nəfər olub, amma tapılan sümüklər 10-15 nəfərə məxsus idi. Ona görə də həmin faciə bu gün də Azərbaycanda qaranlıq bir səhifədir. O vaxt nə ermənilərdə, nə də azərbay-

canlılar hava qurğusunu vuran rakətlər yox idi. Yəqin ki, bu rusların əməli idi. Onların növbəti siyaseti idi ki, SSRİ-ni saxlaşınlar. Bu bir fərziyyədir, yüz faiz demək mümkün deyil. Kifayət qədər iş gördük, istintaq materialları ilə mən də tanışam. Zaman aşığının yetişmədi ki, hadisənin üstü tam açılsın. O vaxt şayılər gəzirdi ki, Əsədov ve başqaları sağdır. İsmət Qayıbovun həlak olmasını biz bildik, qol tapılmışdı, İsmətin saatı qolunda idi. O istintaq bilavasitə gəlib Rusyanın üstünə çıxırdı. O vaxt vertolyot elə gələn düşməndə ki, kiminsə meyitini ayırd etmək çox çətin idi. Bayram İsmayılovu tanımadığım üçün onun iddiaları ilə bağlı nəsə deyə bilmərem. Ən yaxşı o hadisə barədə məlumatlı o zaman istintaq qrupunun rəhbəri və şəhər prokuroru

olan Adil Ağayevdir. Əvvəldən-axıra qədər o işi Adil Ağayev apardı. Bu insan vertolyotu görəndə aqladı. Çox adam şahid olduğunu deyə bilər. Ola bilsin ki, Bayram müəllimin də dediklərində həqiqətlər olsun. Hələ də mənədə şübhələr qalır. Deyirlər ki, kəmərə görə Məhəmməd Əsədovun meyiti müəyyən edilib. Amma meyit yox idi, hamısı parçalanmış et, sümük parçaları idi. Buna görə də insanı tanımaq çox çətindir. Ən çox şübhə mənədə vertolyotda olan 47 nəfər ilə bağlıdır. Çünkü o sayıda insanın et, sümük parçaları hadisə yerində yox idi. O cinayətin açılması birbaşa Rusiya ilə bağlıdır. Çünkü Qarakənd etrafında o vertolyotu vurmağa heç bir raket yox idi. O vaxt dedilər ki, guya avtomat, pulemyotla vertolyot vurulub. Amma vertolyot göydə

parçalanmışdı, yerə dəyəndə parça-parça olmamışdı. Tofiq İsmayılov və digərlərinin müqavimət göstərməsinə inanıram. Çünkü hadisə vaxtı uzaqda çoban olub, qoyun otarırmış. O gəyədə vertolyotun parçalanıb yere düşdüyünün şahidi olub. Parçalanan vertolyotda sağ adam qala bilməzdı. Gerek faciə ilə bağlı qeyri-müəyyən danişmayaq. Moskvaya aparılan vertolyotun qara qutusu Azərbaycanın bəzi siyasi xadimlərin, oyunbazlarının vicdanlarında qara ləkədir. Qəza baş veren vaxt komandir bir anlıq izahat verir ki, nadən qəzaya gedirlər, bax bunlar həmin qara qutudadır. Bu baxımdan Rusiya töötmiş olduğu cinayəti sübut edən qara qutudakı faktları üzərə heç vaxt çıxarmazdı".

□ Cavanşir ABBASLİ

Noyabın 20-də Rusyanın baş diplomi Sergey Lavrov Bakıya gəlir. Uzun fasiledən sonra. Səhv etmirəmsə, sonuncu dəfə o, 2016-ci ilin aprelində paytaxtımıza gəlməşdi. Məşhur aprel döyüşlərinən sonra, sarsılan ermənilərə dayaq olmaq, aranı sakitləşdirmək üçün.

Elsad PASASOV
epashasov@yahoo.com

Ancaq Lavrovun o səfəri Qarabağla bağlı təkliflərinin olduğu deyilən "çantasi" və Bakıya verdiliyi mesajı ilə yadda qaldı. Sitat: "Azərbaycan nə Avrasiya İqtisadi Birliyinə, nə də ki Kollektiv Təhlükəsizlik Mütəqaviləsi Təşkilatına üzvdür, lakin mən bu vəziyyətin dəyişə biləcəyinə ümidi edirəm". Rusiya XİN rəhbəri açıq şəkildə demək istədi ki, əgər Qarabağla bağlı bircə addım irəli atılması istəyirsinzsə, buyurun, "Rusiya NATO"-sunna üzv olun, yeni ərazilərinizin 80 faizini də bize təslim edin, bəlkə işşadakı I3-5 rayonunuza geri qaytardıq!"

Lakin Azərbaycanın principial mövqeyini görən Lavrov bir daha buralarda görünmedi. Hətta bundan sonra işgalçi Ermənistəni açıq şəkildə müdafia edərək, "Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın daxili işi deyil" söylədi. Hələ bu cür mövqeni

qaytarılmasının zəruriliyini ermənilərə başa salacaq, dahanələr...

Biz cənab Lavrovun Qarakənd məsələsinin həllində ne qədər "maraqlı" olduğunu Rusiya Ermənilərə İttifaqının prezidenti Ara Abramyanın yubi-

Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı səyərin hansı seviyyədə olduğunu müzakirə edəcəyik".

Rusiya XİN-in rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova da deyib ki, Bakıda "ikitərəfli münasibətlər" və beynəlxalq gündəmdə olan məsələlərlə

gözləmək sadələvhələkdir. Kreml Qarabağ məsələsini həll etmək istəsəydi, 1991-ci ilin 20 noyabrında Xankəndinə anlaşma üçün dövlət rəsmilərimiz sağ-salamat geri dönerdi, daha rus silahı ilə məhv edilməzdilər.

İrəvanda deyirlər ki, 19 noyabrda Antalyada səfərdə olan Lavrov ordan Azərbaycan və Ermənistana gedəcəkse, bundan sonra da Ərdoğan yenidən Rusiyaya səfər edəcəksə, deməli, Qarabağla bağlı nə işə olacaq. Ancaq boş iddialardır. Masada Suriya mövzusu var. Lavrov üçün hətta İraq Kürdənindəki vəziyyət də Qarabağdan önde gelir.

Bu arada Rusiyani narahat edən digər məsələ də var. Və bu məsələ həm Azərbaycan, həm də Ermənistanda əsas müzakirə mövzusu olacaq. Lavrovun səfərindən dörd gün sonra, 24 noyabrda Avropa İttifaqının Brüsselde keçiriləcək Şərqi Tərəfdəşliyi sammitində həm Azərbaycan, həm də Ermənistən yüksək seviyyədə təmsil olunacaq. Bunun ardınca qurumla mühüm razılışmanın imzalanacağı gözlənilir. Bu vəziyyət Rusiyani qane edə bilmez. Sentyabrda Putin Sərkisyanla birçə dəfə "göz ağartmaqla" İrəvan NATO-nun hərbi təlimində iştirakdan imtina etmədim? Kremlin məhz Avropaya ineqrasiyaya görə Gürcüstan və Qafqazın daha iki respublikasının əldən çıxacağı narahat edir...

0,5 rayona görə yox, 2 ölkəyə görə gelir

Ermenistan rəhbərliyindən başqa heç bir ölkənin rəsmi şəxsi dile getirməmişdi. Sonrakı dönenlərdə Lavrovun rəhbərlik etdiyi siyaset idarəsinin Zaxarovası Azərbaycanın olan jurnalistləri tehqir etdi. Dilqəm Əsgərovla bağlı sual verdiyinə görə. Yəni Moskvanın bir nömrəli diplomatiının mövqeyi tam ortadadır. İndi onun Bakıya, Qarabağla bağlı məsələləri həll etməye gəldiyi iddia olunur.

Əslində bunu Lavrov deyir, onun boynuna qoyurlar. Məsələn, Ermənistən təbliğatı neçə müddətdir hay-küy salıb ki, Sergey Lavrov Qarabağga görə Bakı və İrəvana səfər edəcək, guya ki, işğalçıya təzyiq göstərəcək, 5 rayonun

leyində Ermənistən prezidenti Serj Sərkisyan və Dağlıq Qarabağ separatçlarının rəhbəri Bako Saakyanla badə toqquşduranda, ya da İrəvanda ermənilərin başına aqıl qoymaq evəzinə, telefonunu çıxarıb Ağrı dağının şəklini çekəndə gördük.

İndi yenə gəlir. İl yarımdə vəlkitək yenə Bakıda və İrəvanda olacaq. Yeni hansı şəkiller çəkəcək, demək, çətindir. Ancaq özü demir ki, gedirəm Qarabağ məsələsini həll etməyə, nə olsun ki, erməni tərəf şivən qoparıb...

Rus nazir TASS-a deyib ki, gündəliyə hər iki ölkə ilə ayrılıqda ikitərəfli əlaqələrin müzakirəsi daxildir. Daha sonra eləvə edib: "Həmçinin Dağlıq

bağlı fikir mübadiləsi aparılacaq". Görüsünüzü? Qarabağ məsələsi prioritet kimi göstəriləməyib, daha çox "ikitərəfli münasibətlər" dən danışılır. Qarabağ uzağı "həmçinin müzakirə olunacaq" məsələ kimi vurğulanıb.

Əslində Türkiye prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Soçi'dən qayğıdan sonra Rusyanın Qarabağ münasibətini kifayət qədər aydın şəkildə açıqladı. Qardaş ölkənin rəhbəri bildirdi ki, Vladimir Putinle Qarabağ müzakirə edib, di gel, "Putin məsələyə müsbət baxır, amma görürəm ki, çox ümidiyəm".

İndi "ümidsiz Putin" in erməniessilli nazirindən Qarabağla bağlı fövqəladə addim

Lavrov da məhz bu ərefədə her iki ölkəyə mesaj-xəbərdarlıqları çatdırmağa gelir, güman ki. Düzdür, hələlik qurum Qarabağla bağlı mövqeyi Bakını razi salmadığı üçün 2013-cü il hadisəsinin təkrarlanması ehtimalı da var. Prezident İlham Əliyev Avropa İttifaqının səfirlərini qəbul edərək onları xəbərdar etmişdi. Sitat: "Şərqi Tərəfdəşliyi Zirvə görüşü zamanı bizim gözləntimiz ondan ibarətdir ki, postsovət məkanında mövcud olan bütün münaqişələrə münasiibətdə Avropa Komissiyası tərəfindən vahid yanaşma nümayiş etdirilsin".

Əger ermənilərin yazdığı doğrudursa, Aİ yekun sənədə həm ərazi bütövülüyü, həm de "öz müqəddəratını təyin etmə" prinsipinin eks olunmasına çalışır. Təbii ki, bu, ele Lavrovun "Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın daxili işi deyil" ya-naşmasına bənzər mövqedir. Azərbaycan işə heç vaxt belə mövqə ilə razılaşa bilməz. Deməli, əslində bu gedışat Ermənistən yanaşı, Rusyanın da maraqlarına uyğundur. Bəlkə də Lavrov her ehtimala görə bölgəyə gəlir-qəfildən Brüssel sənədlərə düzəliş edərək və Bakı ilə İrəvan "əldən çıxar".

Xülasə, bu səfər 5 rayonun qaytarılıb-qaytarılmaması ilə bağlı deyil. Rusyanı bu gün Qarabağdakı vəziyyət yox, Gürcüstanın ardınca Cənubi Qafqazın daha iki respublikasının əldən çıxacağı narahat edir...

"Baxış bucağı"

2018-ci ilin dövlət bütçəsi Milli Məclisin komitə iclaslarında hökumətin iştirakı ile müzakirə olundu. Qarşısındaki günlərdə isə plenar iclasda büdcə zərfinin geniş müzakirəsi keçiriləcək. Ancaq komitə müzakirələrindən de aydın oldu ki, hökumətin təqdim etdiyi layihəyə münasibət birmənəli deyil. Milli Məclisin deputatı, BAXCP söhbi Həsənquliyev səhəbtimiz də bu mənəvaya addır.

- *Qüdrət bəy, bütçəyə həsr olunmuş komitə müzakirələrində siz də taklif və tənqidlərinizi səsləndirdiniz. Komitə müzakirələrinin nəticələri barədə nə deyə bilərsiniz?*

- Son günler komitə iclasları keçirildi. Sağ olsun, Bahar xanım, şərait yaratdı, mən de öz fikirlərimi səsləndirdim. Bəzi fikirlərimi de plenar iclasda söyləyəcəyəm. İlk öncə bizim komitənin fealiyyət sferasına aid sahələrlə bağlı fikrimi bildirdim. Bu da ondan ibarətdir ki, Azərbaycanda hakimlərin sayı ümumavropana göstəricisindən üç dəfədən də artıq azdır. Yəni bizde hər yüz min nəfəre 6 nəfər düşür, Avropana bu göstərici 20-dür. Rəsmi statistikani eldə etmek mümkün olmasa da, Fikrət müəllim (ədliyyə naziri - E.P.) AzərTAC-a verdiyi müsahibədə qeyd edib ki, son illər ərzində, xüsusən de devalvasiyadan sonra məhkəmələrdə baxılan işlərin həcmi 20 dəfə artıb. Mən de söylədim ki, bəzən bir hakim gün ərzində bir neçə işə baxmalo olur, bu isə səmərəli araşdırmanı mümkün-süz edir. Sadəcə, fiziki baxımdan deyirəm. Ona görə də büdcədən vəsait ayrılmalıdır və hakimlərin sayı ən azı iki dəfə artırılsın ki, heç olmasa, orta Avropana göstəricisini 50 faizi miqdarda bizzət hakim olsun.

- *Amma nümayəndəliyin ləğvi halında hakimlərin sayının artırılması təklifi bir az da suallar doğura bilər, elə deyilmə?*

- Mən Vəkillər Kollegiyasının açıqlamasını oxudum ki, onlar bütün ali hüquq təhsili olan qanunu nümayəndələri Vəkillər Kollegiyasına probemisz qəbul edəcəkler. Hər halda indi mətbuat da, dövlət hakimiyət orqanları da, ictimaiyyət də bunu diqqətdə saxlamalıdır ki, həm orda vəkillərin işə qəbulu zamanı rüşvət faktoru olmasın - müəyyən işbazlar dərhal ehtiyac olan halda bundan yaraqlanıb, rüşvət tələb edə bilər, bu, olmasın - həm de Vəkillər Kollegiyası özünü verdiyi sözü tutsun. Bu istiqamətdə gerek hər kəs üzərində düşəni etsin.

- *Büdcə müzakirələrində seçildiyiniz Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə bağlı da bir sıra məsələlər qaldırınız...*

- Bilirsiniz ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası blokada vəziyyətindədir. Bu il də büdcədən ora 282 milyon manat vəsait ayrıılır, bu da Naxçıvanın büdcəsinin 80 faizi deməkdir. Bu, o demək deyil ki, men Naxçıvana diqqətin azlığından gileyənlərim. Yox, əksinə, Naxçıvanda hamı başa düşür ki, prezidentin xüsusi diqqəti və dəstəyi olmasa, orada həyat dözlüməz olar. Onsuz da iş dalınca Naxçıvanı çoxlu sayda insanlar tərk edib gedib. Dəfələrlə parlamentdə məsələ qaldırılıb ki, naxçıvanlıların İstanbulda ayrıca məhəlləsi var, toylarını orda edirlər, ölümlərini orada dəfn edirlər. Prob-

lem yaranacaq deyə, geri qayıda bilmirlər. Fazıl Mustafa da bu məsələni qaldırmışdı, ordakı uşaqların təhsilə bağlı problemləri var. Bəzən qul kimi onları istismar edirlər. Hərbi xidmətini bitirən gənclərin isə əksəriyyəti Bakıya, digər bölgələrə, həmçinin Moskvaya üz tuturlar. Görük rüsumları ilə birgə Naxçıvanın büdcəsinin gəlirləri cəmi 73,4 milyon manatdır. Bu da onu göstərir ki, bölgədə kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlar az olğunu üçün, sənayeni inkişaf etdirmədən Naxçıvanın iqtisadiy-

iresindən seçilmişəm, orada konserv заводу, baramağlıq var idi, indi heç biri yoxdur. Ona görə də iş yerləri yaratmaq lazımdır. Naxçıvana buradan "pul veririk, alın, xərcleyin" demək əvəzinə, məqsədli investisiyalar qoyulmalıdır. Komitə iclasında da dedim, Neft Fondundan o məqsədlər üçün vəsait ayrılmalıdır. Məsələn, Neftçalada İranla birgə avtomobil заводу tikilir. Bu zavodda istehsal olunan maşın kime lazımdır? Naxçıvanda Çinin avtomobiləri ki yiğilirdi, onlar xarici görkəməne və key-

mobilərin də bir çox ehtiyat hissələri Naxçıvanın özündə istehsal olunmalıdır. Naxçıvanı Almaniyanın Ştutgartına, Münheninə çevirmek olar. Biz özümüzü Tacikistanla müqayisə etməli deyilik ki. Nümunə çəkməli deyil ki, bizim büdcəmiz Tacikistanın büdcəsindən iki dəfə çoxdur. Norveçin əhalisinin sayı bizdən az qala iki dəfə az olsa da, büdcəsi 220 milyarddır, üstəlik, valyuta ehtiyatları artıq 1 trilyon dolları keçib. Yəni biz bələ ölkələri hədəf seçməliyik. Nəcə ki, deyirlər general olmaq is-

Dünyanın her yerində sahibkar ola bilməyən insanlar gedib məmur olur. Sahibkar bilsə ki, pulu hara qoymaq, hardan pul qazanmaq, hansı sahəni inkişaf etdirmək lazımdır. Ona görə də Neft Pullarının məsələn, 500 milyon dollarını getirib Naxçıvanda banka qoymaq lazımdır, qoyma sahibkarlar ordan götürürsüllər. 2 milyardını Azərbaycanda digər bölgələrində banklara yerləşdirmək lazımdır. Yəni, bu işlər görülməlidir. Dövlət bank olanda, gördünüz də Beynəlxalq Bank neyloedi, girov-

ri artıq dövlət təkməməlidir, universitetlər özelleşdirilməlidir. Onsuz da bütün universitetlər pulludur, hərəsində bir fakültə pulsuzdur. Dünyanın hər yerində təhsil kreditləri var. Universitətə girdin, 25 il müddətinə kredit alırsan, sonrakı illerdə o pulsəndən tutulacaq. Ona görə kredit götürən tələbə çalışır yaxşı oxusun ki, yaxşı mütəxəssis olsun, sonra o krediti qaytarsın. Dünyanın inkişaf etmiş xalqlarının keçdiyi yol var, biz də o yolla getməliyik. Biz Fazıl bəyle 5 saylı Xəstəxanaya getmişik, dostumuzu yoluxmağa. Xəstəxanaya dağılıb gedir. Xəstəxanani dövlət təmir etməlidir, onu özelləşdirmək lazımdır. İnsanlar da icbari tibbi siyortaya keçirilməlidir. Yoxsa insanlar, şəhid ailələri isə dövlət hesabına siyora lanılmışdır. Daha sonra "Azəriqaz", "Azərişq", "Azəristiliktechiyat", "Azərsu", "BakuBUS" kimi bütün xidmət sahələri özelləşdirilməlidir. Özelləşdirməyə getmirlərse, heç olmasa uzunmüddəli idarəetməye versinlər.

- *Bəlkə peşəkar kadrlar yoxdur, ona görə tərəddüdlər var. Bu, məmkündürmür?*

- Niyə ki? Hesab edirəm ki, bunu bacaran kifayət qədər istedadlı, səviyyəli kadrlar var. Sadəcə olaraq o kadrları iş başına getirmək lazımdır. Təbii ki, gənc kadrlar ireli çəkilməlidir. Məsələn, mən açıq deyirəm, təqdir edirəm ki, Mehriban xanım Əliyeva kifayət qədər gənc insanları özüne kömək etməli, yüksək intellektli şəxsləri tərafına toplayır. Yəni burada islahatçı təfəkkürlü insanlar lazımdır. Bəzən xaricdə təhsil almaq da əsas rol oynamır. Təşəbbüskar olan, cəsətli qərarlar qəbul edə bilən, siyasi proseslərdə mütərəqqi insan kimi tanınan, yenilikçi, reformist insanlar ireli çəkilməlidir. Ona görə də deyirəm ki, Azərbaycanda ciddi islahatlara ehtiyac var. Əgər radikal islahatlara getməsək, ciddi nəticələr əldə etmək mümkün deyil. Dədiyim sahələrdə özelləşdirilməyə gedilməyinə iqtisadi sahədə sıçrayışlar gözləməyə dəyməz.

□ Elşad PASASOV

"Kimse o pulları yeyib, özünə villalar, yaxtlar alıb"

Qüdrət Həsənquliyev: "Tacikistanla özümüzə təsəlli verməklə biz heç yerə gedə bilmərik"

"İnkişaf etmiş xalqların keçdiyi yol var, biz də o yolla getməliyik"

yatırı inkişaf etdirmək mümkün deyil. Məsələn, uzun illərdə dənisişlər gedir ki, Naxçıvanda azad iqtisadi zona yaradılsın. Naxçıvan blokadada olsa da, onun Türkiye və İranla sərhədinən olması baxımdan üstünlüklerə də var. Sərhədyanı ticarəti genişləndirmək olar. Bu da yerli hökumətdən yox, mərkəzi hökumətdən asılı məsələlərdən ki, azad iqtisadi zona məsələsi nəhayət, öz həllini tapsın.

- *Qüdrət bəy, elə isə niyə həllini tapmar? Söhbət blokadada olan bir bölgədən gedir, məntiqlə daha həssas münasibət olmalıdır. Səbəb nədir?*

- Bürokratik əngəllər məsələnin həllini yubadır. Məsələn, mənim doğuldugum Culfa rayonunda vaxtilə 3 şərab zavodu var idi, ikisi bizim Əbərəqunus kəndində, biri de Yayıcı kəndində. İndi onlardan biri də işləmir. Mən Ordubad-Culfa seki-

təməyen əsgər əsgər deyil. Qarşıya böyük hədəflər qoyma-liyik ki, o istiqamətdə hərəkət edək. Yoxsa Tacikistanla özümüzə təsəlli verməklə biz heç yerə gedə bilərik.

- *Qəribədir ki, ənənəvi qaydada tənqidlər səslənir, bütçə müzakirələri keçirilir, sənəd qəbul olunur, növbəti il hökumətin hesabatı da qəbul olunur, məsələ bitir. Niyə ciddi dəyişikliklər baş verir?*

- Cox təessüf. Devalvasiyadan sonra, əlbəttə, hökumət islahatlar istiqamətində müəyyən addımlar atdı, amma neftin qiyməti qalxan kimi hər şey dəyandı. Cox təessüf ki, bu islahatlar davam etdirilmədi. Siz yəqin xatırlayırsınız, hər dəfə Elman Rüstəmov parlamente geləndə mən sual verirdim ki, niyə bizim xaricdəki Neft Fondundakı pullarımızın bir hissəsi getirilib Azərbaycan banklarının saxlanılır? O, cavab vermirdi. Bir dəfə mən cavab verdi ki, biz onsuz da neft pullarını bütçə vasitesilə xərcleyirik. Bilişiniz söhbət nədən gedir? Bir var neft pullarını məmər xərcleyə, bir də var sahibkar. Yəni bütçəyə gələndə artıq hökumət üzvləri müəyyənləşdirir ki, hara, nə qədər pul ayrılmışdır - bir də var sən pulu getirib bankda saxlayırsın, sahibkar da gedib aşağı faizlə kredit götürüb istədiyi layihəyə xərcleyir, həm də Azərbaycan vətəndaşı görür ki, dövlətin özü qorxmur, öz pulunun bir hissəsinə kimmersiya bankında saxlayır.

- *Amma Beynəlxalq Bankda da pullar var idi. Nəticəsi göz qabağındadır...*

- Yox, o, dövlət bankı idi. İndi xaricdəki pulların illik gəlirliliyi 1,5 faizdir, əvvəl ümumiyyətlə az idi - 0,89 faiz. Bunu kimmersiya banklarında yerləşdirir. Amma bizdə onuz da Bakıdan çıxan kimi yararsız torpaqlar var, Qaradağda dağların, təpələrin üstündə ne qədər desən, o qurğuları yerləşdirmək olar. Bakıda həm gənə bol, həm də külek, bundan istifadə etmek lazımdır, hökumət bu istiqamətdə işlər görməlidir. Dövlətin pul

Rəngarəng bolluq

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

"Yeməkdən ümid yaxşıdır"
 (Azərbaycan ata sözü)

Dünəyada hər camaatın məşğulat elədiyi müəyyən spesifik sahələr vardır, yalnız biz hər işlə məşğuluq. Örnək üçün, Rusiya deyəndə adamın yadına araq düşür. Gürcü deyəndə mineral su, uzağı bir-iki çaxır butulkası. Fars eşidənə ağlına saqqallı, əmmaməli molla gəlir. Özbək pambığıyla, italyan ayaqqabısı ilə, alman maşımıyla, amerikan kolasiyla, nə bilim, hind kinosuyla, yapon eżgiliyə... Birce ərmənilərin heç zadı yoxdur, ancaq bu cür gözəl temada itdən-qurdan damaşaşı deyilik ki?

Hə, bizim qüdrətli Azərbaycanın dünya miqyasında tənimsiz hər bir sahə üzrə iri addımlarla getməkdədir. Hətta elə sahə var, nə təhər inkişaf eləyibse, millətimiz özü bunun daliyə düşüb çata bilmir. Misal üçün, bugünlərdə dövlət elan etdi ki, 4-cü peykimizi uçurtmaq üzərində fikirləşir, ancaq həle tam dəqiqlişdirilməyib - üçüncü peykini haqq-hesablarını ölçəndən sonra qəti qərar veriləcəkdir. Buyur. Şəxsən mən elə bilirdim bizim cəmi 2 peykimiz vardır. Sən demə, artıq 3 olubdur. Bəlkə də artıq Marsın çöllərində YAP-in koloniyaları salınıbdır, Saturn halqalarında pambıq əkirik, Yapiter..., üzr isteyirəm, Yupiter planetində isə qaz çıxardırıq. Ancaq millətin xəbəri yoxdur ki, dövləti, hakimiyyəti bu dərəcə inkişaf edibdir. Arxadan, toz içində baxıb köks ötürürük. 4 peykimiz var, ancaq Əhmədin Səbəyelə yazılın məktub 9 həftəyə gedib çatır, internetin süreti isə tisbağadan bir az çoxdur.

Pambıqlıq, baramaçlıq, toxuculuq, ümumən yüngül sənayenin bütün sahələri sıçrayışla inkişaf edir. Pambıq sahələrinin çoxalması dana ve quzu əti istehsalını müəyyən qədər azaltsa da biz hökumətin bu siyasetindən ikiellil, dördayaqlı razılaşır. Çünkü heç kim ölündə bu dünyadan dana əti aparmır! Pambıq isə aparırsan. Deməli, pambıq da-ha vacibdir. Hərçənd yaxşı oları pambıqdan nəsə paltar da qayıraq, çünki bunu xammal kimi xaricə satmaqdansa, paltar tikib satmaq daha sərfelidir. İndi isə kilosunu qəpik-quruşa xaricə satdığımız pambıq orda paltara çevrilib üstümüze bahalı formada qayıdır. Sovetin vaxtında da bizi xammal ölkəsi olaraq belə sümürdürlər - Moskva bizdən qəpiyə aldığı pambıqdan köynək tikib manatlara geri satırı. Əslində xammal ölkəsi olmağın sirri elə bunun adında gizlidir. Yəni, dünya bazarında səni xam mal sayırlar. Bu isə lap qədim türk sözü olaraq həmbal sözündən yaranıbdir. Sözləşli, dilçilik, qrammatika sahəsində də dünyada məşhur alımlar yetişdirmişik. Təzəlikcə uşağın dərsliyini götürüb vərəqlədim, 40 səhifə dodaqlanan samitlə qulaqlanan saitin damaqlanan şəkilçiye yamaqlanmasının qalaqlanması haqda id. Görünür hazırda kurrikulum üzrə bunu bilmək olduqca vacibdir.

İqtisadiyyata qayıdaq. Velosiped fabrikimiz var? Var. İsləmli meşələrində yerləşir. Orda velosipedi təzədən kəşf edirik, o üzdən hələlik məhsul yoxdur. Maşın düzəldirik. Özü də birbaşa neçə şəhərdə: Naxçıvan, Gəncə, Neftçala, Şamaxı... Heç alman qələt eləyib bu qədər maşın zavodu açmayıbdır. Özü də maşınqayırma sənayemiz bütün profilləri əhatə edir. Minik avtomobilindən yüksək avtomobilinə, traktordan "KAMAZ" a qədər hər maşın düzəldirik. Hamısı eksporta gedir, o üzdən yollarımızda bu maşınları görmək çətindir. Eksport məhsullarımıza herbi sənaye də daxildir. Hər cür silah düzəldirik, ancaq özümüz Rusiyadan, Belarusdan silah alırıq. Yəqin ruslar da bizim silahları alırlar - amerikanlarla vuruşmaq üçün.

Tikinti, yeyinti, qazıntı, uçuntu, qusunu sənayeleri hamisi bizde inkişaf edibdir. Neft bizdə, qaz bizdə. Yağ bizdə, dağ bizdə, kef-damaq bizdə. Nəyimiz çatışır? Heç nəyimiz. Bircə bu yazı çatmadı, yazdım qoydum ki, oxuyasınız.

Ərazi bütövlüyüümüzə təhlükə, yoxsa şimaldan "yumsaq güc" təhdidi

Rusyanın xarici işlər naziri Segey Lavrovun Bakıya səfəri başlayıb. Azərbaycan XİN-dən verilən məlumatə görə, Lavrov 19-20 noyabr tarixli səfəri çərçivəsində həmkarı Elmar Məmmədyarov və digər yüksək ciqli resmi şəxslərlə görüşəcək. Görüşdən sonra hər iki nazirin iştirakı ilə birgə mətbuat konfransı keçiriləcək. Onun prezyident İlham Əliyevlə görüşü də istismar edilmir. Rusiya XİN-in sözcüsü Mariya Zaxarova isə Bakıda Qarabağ məsəlesi nədən müzakirə ediləcəyini deyib.

Erməni kökənlə rusiyalı nazirin Bakı və İrəvan ziyarəti Türkiyə lideri Rəcəb Tayyib Ərdoğanla prezyident Putinin son Soçi görüşündə, habelə Ermənistən prezidenti Serj Sərkisyanın Putinlə təməsindən az sonraya təsadüf eleməsi ilə xüsusi diqqətdədir. Hesab olunur ki, bu səfər dalana dırənmış Qarabağ danışqularının taleyiənə en azından yeni işq sala bilər.

Qeyd edək ki, Ərdoğan-Putin görüşü ərefəsi "Lavrov planı" deyilən həll variansi gündəmə gəlib. Hətta Dağlıq Qarabağ ətrafində 5 rayonun azad edilməsi qarsılığında Kreml Bakıya qarşı 3 şərtinən olduğunu deyilir: Azərbaycanın Avrasiya İqtisadi Birliyinə, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına üzv olması və Qarabağda Rusiya sülh mərəmlilərinin yerləşdirilməsi.

Bu xüsusda Lavrovun Azərbaycana konkret şərtlərlə və ya Putinin isməri ilə gelməsi mümkün hesab edilə bilər. Hərçənd, qeyd edilən şərtlər, "5 rayon" məsəlesi Azərbaycan üçün tələ sayılır. Yəni, cəmi 5 rayonu götürməklə ərazi bütövlüyüümüzün real təhlükə altına düşəcəyi barədə daşlaşmış rəylər var (Bu barədə öten yazılmışda yazmışıq).

Doğrudur, Ərdoğan Putinlə son Soçi görüşündən sonra Rusiya liderinin münaqışının dinc həllinə elə də ümidi olmadığını söyləyib. Lakin Putinin bu ümidi-ziliyi Kremlin haqqında danişılan 3 şərtinə Bakının razı olmasına və ya etirazı ilə də bağlı ola bilərdi. Bu mənada Lavrovun səfəri Azərbaycanın mövqeyini dəqiqləşdirmək və Kremlin yanışmasını Bakıya çatdırmaq hədəfi də güdə bilər.

"Müzakirə olunacaq məsələlər masa üstündədir. Biz istəyirik ki, danışqlar naminə danişqlar aparılmasın. Hətta tələb edirik ki, konkret nəticə olsun. Prezidentlərin görüşündə də qeyd edildi ki, danışqlar intensiv xarakter əlsin. Münaqışının həllinin vaxtı çatıb. Azərbaycan təkid edir ki, məsələni yerindən tərpdək". Bu sözləri Elmar Məmmədyarov rusiyalı həmkərinin səfəri ərefəsi söyləyib.

Rusiya XİN başçısının özü isə səfərlə bağlı mətbuat konfransında bunları deyib: "Gələn həftənin əvvəlində Bakıya və İrəvana səfərlərim planlaşdırılır. Bu səfərlər ilk növbədə Rusiya ilə Azərbaycan və Ermənistən arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının

Putinin "ağır topu" Bakıda -

anlaşmasının taleyiənə aydınlıq gelməlidir.

Yeri gelmişkən, öten həftə AB-nin əsas orqanı olan Avropa Parlamenti 24 noyabr Brüssel sammitinin yekun bəyannaməsinin tövsiyə xarakteri daşıyan son variantını qəbul edərək, sammit iştirakçıların müzakirəsinə töqdim edib. Əfsus ki, erməni lobisi və onların havadarlarının köməyi ilə bəyannamə mətninə ermənilərin istəyinə uyğun olaraq Dağlıq Qarabağ məsəlesi ilə bağlı ölkələrin ərazi bütövlüyü prinsipini ilə yanaşı, öz müqəddəratını təyinəmə hüququ da salınıb. Halbuki, Abxaziya, Cənubi Osetiya, Dnestryanı bölgə və Krimla bağlı sənədə yalnız ərazi bütövlüyü prinsipi ifadə olunub (Çox maraqlıdır ki, 2013 və 2015-ci illərdə Avropa Parlamenti Ermənistəni işğalçı kimi tanıyan sənədlər qəbul edib və onlar heç də tövsiyə xarakteri daşımir, hüquqi sənəd qüvvəsindədir).

O üzdən böyük ehtimalla, Bakı bu müddəanın ləğvini tələb edəcək. Əks təqdirdə, Azərbaycan bəyannaməni imzalama, üstəlik, AB ilə çərçivə sazişinin taleyi sual altına düşə bilər. Bu yerde yada salaq ki, prezyident İlham Əliyev öten ay Bakıda AB nümayəndə heyəti ilə görüşü zamanı açıq şəkildə Azərbaycanın vazkeçilməz şərəti səsəndirmişdi: "Çərçivə sazişində və bəyannamədə ölkələrin ərazi bütövlüyünün toxunmazlığı birmənəli şəkildə ek-sənət tapmalıdır. Ölkələrin ərazi bütövlüyü zor gücüne dəyişdirilebilər".

"Fikrimcə, münaqışının tənzimlənməsi ilə bağlı sərgilənən diplomatik aktivlik ilk növbədə Azərbaycan və Rusiya prezidentlərinin Təhrəndən keçirilən görüşündə qaynaqlanır. Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Rusiya səfəri də çox güman ki, bu prosesə eləvə stimul verib". Bu-nu isə politoloq Elçin Mirzəbəyli Lavrovun region turnesində Qarabağ mövzusunda göznlətilərə bağlı bildirib.

Rusiya diplomatiyasının "ağır topu"nun regionala səfəri də bir hədəf güdə bilər. Məsələ ondadır ki, səfər bir neçə gün sonra - noyabrın 24-də Brüsselde keçiriləcək Avropa Birliyinin (AB) "Şərqi tərafdaşlığı" sammiti ərefəsinə təsadüf eldir. Hansı sammitə ki, Azərbaycan və Ermənistən prezidentləri də qatılacaq və toplantıda iki ölkənin AB ilə çərçivə

□ Analitik xidmət

NATO

-nun Norveçde keçirilən şərti təlimləri zamanı şərti düşmən hədəfi kimi seçilən lövhədə Türkiye Cümhuriyyətinin qurucusu Mustafa Kamal Atatürkün rəsmi və Türkiyənin indiki prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın admını yerləşdirilməsi Qarabağda Türkiye arasında uzun müddətdir yaşanan gərginliyi bir qədər artırır. Xəbər verildiyi kimi, Türkiye NATO təlimlərində iştirak edən hərbçilərini geri çağırır. Norveç və NATO baş vermiş hadisə ilə bağlı Türkiyədən üzr istəyib Atatürkün şəklini, Ərdoğanın adını hədəf lövhəsinə daxil edən zabitin vəzifəsindən kənarlaşdırısa da, gərginlik davam edir.

Türkiyə bəyan edib ki, hədəfə əslində Türkiye Respublikasının qurucusundan, president Ərdoğandan qat-qat çox, Türkiye Cümhuriyyətinin özüdür, türk milləti və onun qururu, dəyərləridir. Bu isə bağışlanmadır və Ankara Cümhuriyyət Prokurorluğu üzr istenilməsinə rəğmən, məsələ ilə bağlı cinayət işi başladıb.

Siyasi ekspertlər də hesab edir ki, əslində hədəf Türkiyə iqtidarıdır. Türkiyəni hədəfə alan güclər Ərdoğanı, AKP iqtidarı sadəcə, bəhanə edirlər. Ərdoğan iqtidarı olmasa belə, Türkiyə qarşı qurulan oyunlar davam etdiriləcək. Ekspertlərin fikrine, NATO, ABŞ və Avropa çalışır ki, Türkiyə "soyuq savaş" dövründəki "ikinci sort" dövlət statusuna qayıtsın. Bundan ötrü 2016-ci ilin iyulunda qardaş ölkədə araxasında Qərbin dayandığı uğursuz hərbi çevriliş cəhdinə də getdiler. İndi isə guya Ərdoğanı hədəf seçməklə əslində sözünün çekisi böyüməkdə olan Türkiyənin ürəyini nişan alıblar. Lakin bu zaman onlar qardaş ölkənin hətta NATO-nun hərbi cəhətcə iki qüdrətli dövlətindən biri olmasını nədənəse unudurlar.

Politoloq Elxan Şahinoğlu hesab edir ki, NATO təlimində qeydə alınan bu hadisə təsdiç dəyil: "Düşünmürəm ki, bu, hansısa sıradan bir zabitin özfealiyyəti, yaxud təsadüfüdür. Əvvəller hədəf kimi Ərdoğan seçilirdi, indi birbaşa Türkiye Cümhuriyyətinin qurucusuna qarşı hörmətsizlik edilib. Xatırlayıram ki, Ərdoğanla bağlı belə hallar olurdu ki, şəklini qoyub deyirdilər ki, bunu neytrallaşdırmaq lazımdır. Düzdür, NATO baş katibi Türkiyədən üzr istəyib, günahkar zabitin cəzalanacağını deyib. Amma bu hadisə bir daha göstərir ki, Qərbdəki müəyyən dairələrin Türkiyəyə qarşı münasibəti çox mənidir. Və burada səhbət təkə Ərdoğandan, onu qəbul etməməkdən getmir artıq. Baş verenlər ondan xəbər verir ki, Avropada büttövlükde Türkiyəyə qarşı nifret var. Avropa kürdlərə, PKK-yə qoyun açıb, ABŞ Türkiyədə 250-dən çox insanın öldürüləməsinə səbəb olan Güleni saxlayır, Suriyada Türkiyəyə qarşı olan terrorçu qruplaşmaları dəstəkləyir. Sonra da deyirlər Türkiyə niyə Rusiya ilə yaxınlaşır".

Politoloq Natiq Miri bildirdi ki, hədəf əslində Türkiye dövlətidir: "Ərdoğan hakimiyətdə olmama belə, Türkiyəyə artıq keçmişdə olduğu kimi

Qərb tərefindən idarə olunan bir ölkə deyil. Türkiye onun üçün qurulan dairələrdə kənara çıxaraq öz təhlükəsizliyini təmin etmək üçün çox ciddi geosiyasi qərarlar vermekle bütün proseslərə müdaxilə edir. Dünya güclərinə sübut edir ki, Türkiye'nin daxil olduğu regionda heç bir prosesi Türkiye yəsiz həll etmək mümkün deyil. Artıq bu gerçəklilik regionda

Türkiyəye qarşı qurulan bu sui-qəsdlərin, təzyiqlərin qarşısını zərre qədər də ala bilmezdi. İndiki iqtidar, xüsusilə də prezident Ərdoğan çox ciddi şəkildə mübarizə aparmaq qabiliyyətinə, imkanlarına malikdir. Öləkə əhalisinə lazımi ovqatda saxlamağı da bacarır. Bütün bölücü, separatçı, terrorçu qurumlara qarşı ordunun da vasitəsilə mübarizə

Qərbin dərdi Türkiyədir, yoksa Ərdoğan...

Ekspertlər qardaş ölkəyə hücumun səbəblərindən danışdır

hücumları təşkil edəcəklər. marağı olan bütün güclər tərefindən qəbul olunmaqdadır. Ərdoğan olduğunu, Ərdoğanın hakimiyyətdən gedərsə düşmənlərin Türkiyədən əl çəkəcəklərini düşünənlər siyasetdən bixəber olanlardır. 30 il-dən artıqdır Türkiyəyə qarşı bir PKK problemi yaradılıb. Məger o zaman Ərdoğan faktoru var idi? Son bir neçə on illiklərde Türkiyənin daxilini qarışdırmaq. Türkiyəni sarsıtmak və təzyiq mexanizmlərini saxlamak üçün bu ölkəyə qarşı terror hər cür dəstək verilir. Dünya siyasetinə hökm edən güclər Türkiyədən cizdilər dairədə çıxmamasını tələb edir. Türkiye dövləti isə onların cizdili dairədə sixılıb qalmaq istəmir. Ərdoğan bir lider olaraq ölkəsinin bir həqiqi müstəqil dövlət olmasını isteyir. Təkcə sözdə deyil, əməldə buna xeyli dərəcədə nail olub. Ərdoğanın sayesinde Türkiyənin silah arsenalinin 80 faizi yaxını artıq Qərbdən alınır, məhz Türkiyənin özündə istehsal edilir. Qərbi, NATO və ABŞ-narəhat edən bunlardır. Türkiyədən üzr istəyib, günahkar zabitin cəzalanğını deyib. Amma bu hadisə bir daha göstərir ki, Qərbdəki müəyyən dairələrin Türkiyəyə qarşı münasibəti çox mənidir. Və burada səhbət təkə Ərdoğandan, onu qəbul etməməkdən getmir artıq. Baş verenlər ondan xəbər verir ki, Avropada büttövlükde Türkiyəyə qarşı nifret var. Avropa kürdlərə, PKK-yə qoyun açıb, ABŞ Türkiyədə 250-dən çox insanın öldürüləməsinə səbəb olan Güleni saxlayır, Suriyada Türkiyəyə qarşı olan terrorçu qruplaşmaları dəstəkləyir. Sonra da deyirlər Türkiyə niyə Rusiya ilə yaxınlaşır".

Politoloq Natiq Miri bildirdi ki, hədəf əslində Türkiye dövlətidir: "Ərdoğan hakimiyətdə olmama belə, Türkiyəyə artıq keçmişdə olduğu kimi

aparırlar. Təzyiqlərin və terror aktlarının Ərdoğanın siyasetinə etiraz olaraq həyata keçirildiyi barədə iddialar. Türkiye xalqını iqtidara qarşı qaldırmak, ölkənin daxilində eləvə siyasi gərginliklər, hakimiyətsizlik yaratmaq məqsədi güdür. Qəsədnə vətəndaşlarda rəy yaratmaq isteyirlər ki, ölkənin xarici təzyiqliq üz-üzə qalması Ərdoğan iqtidarına görədir. Bu rəyi yaradıb xalqı iqtidara qarşı qaldırmak isteyirlər".

Politoloq qeyd etdi ki, İkinçi Dünya müharibəsindən sonrakı soyuq müharibə bitib, yeni dünya düzənnin qurulması prosesi gedir və bu, çox ağırlı gedir: "Soyuq müharibədə qalib gələn dövlətlər öz liberal global sistemlərini qurmaq isteyirlər. Türkiye soyuq müharibə dövründə tutduğu mövqə, beynəlxalq münasiibətlər sisteminə tutduğu yerdə indi razılaşmaq istəmir. Geopolitik, geostrateji, geoeconomik baxımdan gücləndiyini hiss edir və uduzduğu coğrafiyaya yenidən dönmək istəyir. Təbii ki, bu da yeni dünya düzəni quranları qane etmir və ona görə Türkiyəyə qarşı hücum siyaseti aparılır. Düzen quranlar çalışırlar ki, hərəni öz yerində oturtsunlar və özlerine tabe etdirsinlər. NATO tərefindən Türkiyəyə qarşı atılan addım həm de Türkiyənin Rusiyadan S400 raket kompleksini almaq istəyinə, Rusiya ilə yaxınlaşmasına olan təpkidir. İstəyirlər ki, Türkiyəni yerində oturtsunlar. Türkiye də əvvəlki yeri ilə razılaşmaq, barışmaq istəmir. Məsələnin mahiyyəti bundan ibarətdir. Avropa, NATO, ABŞ prezident Ərdoğanı bəhanə edərək əslində Türkiyəyə hücumu keçiblər. Məqsəd Türkiyəni soyuq müharibə dövründə olduğu kimi kənardan idarə olunan bir "dövlət" halına getirməkdir".

□ Etibar SEYİDAĞA

Çin corabı... Ucar çolpasi

Xalid KAZIMLI

3-4

il əvvəl ölkəmizə xarici valyuta gətirən əsas milli sərvətimizin - neftin qiyməti düşəndə, təbii olaraq iqtisadi durumu muz pisləşdi, pulumuz azaldı, manatımız dəyərsizləşdi və biz təlaş-təşviş keçirərək düşünməyə başladıq ki, dollar və avronun neft fonduna, ordan da dövlət bütçəsinə sel kimi axlığı vaxt bu vəsaitlərdən daha səmərəli istifadə edə bilermişik.

O zaman səmərəsiz xərclənən pulların kalkulyasiyasına başlayanlar, "sonrakı ağılla" dərin düşüncələr edənlər, daldan-dala biznes planları açıqlayanlar oldu: "Filan müəssisələri yaratsaq, ixrac məhsulları istehsal edərdik"; "filan fabrik-zavodları işə salsaq, xaricdən bu qədər əmtəə almazdıq"; "öz xammalımızı xaricə ucuz satıb, sonradan bahalı son məhsul alıncə, emal müəssisələrini burada yaratmış olsaq, daha sərfəli oları" və sair və ilaxır.

Amma artıq gec idi. Hər gün milyardlar fışqıran krant tam bağlanması da, təzyiqli azalmışdı və gelən pul dövlətimizin cari, gündəlik xərclərini ödəməyə çatırdı, çoxlu biznes layihələrini eyni zamanda həyata keçirməyə bəs etmirdi.

Biz həsrətle, xiffetlə düşündürdük ki, görəsən, neftin bir barrelinin qiyməti yenidən 100 dolları aşarmı? Bele bir əminlik vardi ki, neftin qiyməti yenidən 100 dollara çatısa və onu aşsa, yənə ölkəyə milyardlar gələr və biz bu dəfə sehv buraxmariq, o pulun karlı bir hissəsin biznes layihələrinə, yerli istehsalı artırmağa, çoxlu müəssisələrə açmağa yönəldərik.

Aradan neçə illər keçib, amma neftin qiyməti 100 dollar olmayıb, amma 40 dollarda da qalmayıb, hazırda 60 dollar dan artıqdır.

Bu o deməkdir ki, dövləti, onun iqtisadiyyatını idarə edənlər nəzərdə tutduqları biznes layihələrinin hamisini olmasa da, bir yarısını həyata keçirməyə başlaya bilərlər.

Ötən il pambıqçılığı, tütünçülüyü, ipəkçiliyi, üzümçülüyü inkişaf etdirmək, bu sahələrə kapital qoyuluşu etmək planları vardi və bu istiqamətdə müəyyən işlər görüldü.

Ancaq neftin qiymətinin 60 dolların üzərinə çıxması, da-ha da bahalasacağına ümidi yaranması ilə sanki köhnə mərəzimiz yenidən baş qaldırıb, hər şeyi kənara qoyaraq, diqqəti yenidən neft-qaz sektorundan gələsi milyardlara vermişik.

Bu günlərdə yüksək oktanlı benzİN markasının bahalaşması bir acı həqiqəti də üzə çıxardı ki, heç demə, biz neft sektorunda da yüksək tərəqqi etməmişik. Ele olmasayı, bahalaşan benzİN (Al-95 və Al-98) markalarının istehsalı ilə məşğul olan emal müəssisələri ölkəmizdə yaradılmış olardı və biz bu gün həmin yanacaq materialları xaricdən almazdıq ki, onlar da qiyməti artıranda avtomatik olaraq bizdə də bahaşlaşma olsun.

Dərd bir bu olsayıdı, nə vardi ki... Xocasən və Lökbətan qəsəbələri arasında böyük bazarlarda satılan min bir çəsiddə əmtəənin, malın, materialın barmaqla sayılıcə qədəri ölkəmizdə istehsal olunur, qalan hamısı Çindən, Cənubi Koreyadəm, Pakistan'dan, Türkiyədən dollarla alınıb gətirilir.

Bizdən olan yalnız Naxçıvan lavaşı, Quba alması, Göyçay narı, Gədəbəy kartofu, Cəlilabad üzümü, Sabirabad qarpızı, Ucar çolpasi, Lənkəran-Astaranın sitrus meyveləridir, vəsələm. Ortada yüksək texologiyalarla istehsal olunmuş bir əmtəə yoxdur.

Aydındır ki, mobil telefon, soyuducu, televizor, kondisioner və bu kimi materialları istehsal etmək üçün nə təcrübəmiz, nə uyğun bilik-bacarıçımız, nə də texnologiyamız yoxdur. Amma son 20 ilde sıfirdan başlayaraq, məqsədyyənlü çalışaraq, kadrlar hazırlayaraq, eyni profilli müəssisələr yaratmaq olardı. 6 yaşlı uşaqa 20 il təhsil verəndə o, "ana" sözünü güclə yayan uşaqdan Kvant fizikasını, qeyri-səlis mənətiqi əzberdən bilən gənc mütəxəssisə çevirili.

Bunları da müvəqqəti qırğıq qoyaq. Pambıq kimi faydalı xammal istehsal edən ölkədə sapəyirme fabrikləri yaratmaq (bərpə etmek), həmin saplara trikotaj sənayesini dırçeltmək çətin idim?

Əlbətə, asan deyil, amma dövlətin iqtisadiyyatını ayaqda saxlamaq üçün bu çətin işin öhdəsindən gəlmək lazımdır, bir-birinə səykənən şadlıq sarayları və mərasim evləri ilə dövlət bütçəsinə valyuta ehtiyatı toplamaq mümkün olmayacaq. Bu, pulu bir cibindən çıxarıb o biri cibinə qoymaqdan başqa bir şey deyil.

İtisadi sahədə bu sayaq təşəbbüsülüyü, tənbəlliyyin, səriştəsizliyin nəticəsidir ki, biz bu gün uşaq bezlərdən, corabdan tutmuş təzəbəy kostyumuna, yorğan-döşəyə qədər hər şeyi xaricdən, sintetik tullantılardan süfrə müşəmbəsi düzəldən cincilərdən alırıq.

Bu ölkədə yerli istehsalın karşısındaki başlıca məneədən - məmur tamahkarlığından isə gələn dəfə yazarıq.

Azərbaycanda dəhşətli hadisə: sürücünün gözləri çıxdı

Ağstafada isə maşın 8 yaşlı uşağı vurub öldürdü

Samaxı rayonunda 4 nəferin ağır xəsəret alması ilə nəticələnən avtomobil qəzası baş verib. APA-nın yerli bürosunun xəbərində görə, hadisə dünən saat 17:30 radələrində Şamaxı-Qızmeydan yolunda qeyd olınıb.

Göyçay rayonu sakini 1974-cü il təvəllüdü Ocaqzadə Rəhim Vahid oğlu 10-ZP-606 dövlət nömrə nişanlı "Peugeot" markalı minik avtomobili ilə hərəkətdə olarkən Qızmeydan kəndinin giriş hissəsindəki döngəli yolda idarəetməni itirib və avtomobil yoldan çıxaraq dərəyə aşıb.

Hadisə nəticəsində sürücü Rahim Ocaqzadə və sənisi - Bakı şəhər sakini 1988-ci il təvəllüdü Fərəcov Bayram Zakir oğlu, həyat yoldaşı 1989-cu il təvəllüdü Fərəcova Fəridə Məhərrəm qızı və onların azyaşlı övladı, 2013-cü il təvəllüdü Fərəcov Nihat Bayram oğlu ağır bədən xəsəretləri aldıqları üçün Şamaxı rayon Mərkəzi Xəstəxanasının cərrahiyə və reanimasiya şöbələrinə yerləşdirilib. Zərbənin təsiri nəticəsində sürücünün gözlərinin çıxdığı, nəticədə görmə qabiliyyətini itirdiyi bildirilir. Hazırda onun veziyəti ağır olaraq qalır.

Faktla bağlı Şamaxı rayon Polis Şöbəsi tərəfindən araşdırma aparılır.

Ağstafada isə minik avtomobilinin vurduğu 8 yaşlı uşaq ölüb. APA-nın Qərb bürosunun məlumatına görə, hadisə rayonun Poylu kəndində qeydə alınıb. Kənd sakini 2009-cu il təvəllüdü Ələzov Sabir Məhəmməd oğlu yolu keçən zaman avtomobil onu vurub. Sürücü dərhal 8 yaşlı uşağı xəstəxanaya çatdırısa da, həkimlər onun həyatını xilas edə bilməyib.

Bu faktla bağlı da hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən araşdırma aparılır.

6 şəxsin meyiti Azərbaycana qaytarılıb - Qızıl Xaçın hesabatı

Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsi (BQXX)-dən Modern.az-a verilən məlumatə görə, 540 şəxsin (120 ailə təsərrüfatı) ailə üzvlərinin cəbhəboyu icmalarında yasayış şəratının yaxşılaşdırılması ilə bağlı layihələrdə iştirakı təmin edilib.

3 mina qurbanı nağd pul yardımını sayəsində səhhətinə və yaşayış şəratını yaxşılaşdırıb. Eyni zamanda, hesabat dövründə 6 şəxsin meyiti BQXX-nin vasitəciliyi ilə Azərbaycan tərəfində qaytarılıb. Bundan başqa, 28 dəfə saxlama yerlərinə başçıkəmə həyata keçirilib ki, bu da 19 saxlama merkezində saxlanılan şəxslərə rəftarı, saxlanma şəraitini yoxlamağa və onların ailələri ilə əlaqə saxlamlarına dəstək olmağa imkan verib.

Polis 3 nəfəri gülələyərək öldürdü

Fransanın Sarcel şəhərində polis 3 nəfəri gülələyərək öldürüb, 3 nəfəri yaralayıb. APA-nın "France Info" radiosuna istinadən verdiyi məlumatə görə, polis sevgilisini, onun anasını və bacısını yaralayıb, sevgilisinin atasını və qonşuluqla yaşayan 2 nəfəri isə öldürüb.

Daha sonra 31 yaşlı polis əməkdaşı atəş açaraq özünü qəsd edib. Baş verən hadisəyə səbəb polisin sevgilisinin bir müddət əvvəl ondan ayrıldığını bildirməsi olub.

Almaniyada mühabicirətə olan keçmiş deputat-oligarx, "Quska" ləqəbli mafioz Hüseyin Abdullayevin daha bir cinayət eməlinin üstü açılıb. Bu dəfə məlum olub ki, "Quska"nın qeyri-legal yarımhərbi dəstəsinin üzvləri "Kalaşnikov" avtomatları ilə silahlanaraq Hacı İbrahim Nehrəmlı kimi tanınan iş adamının Bakının mərkəzində yerləşən ofisine basqın edib.

Hacı İbrahim

"Quska" Hacı İbrahimin

Kabinetini necə gülləbərən etdi?

Eynulla Fətullayevdən növbəti sensasiyə yazı

"Quska"nın yaraqları Hacı İbrahimin kabinetinə güllə yağıdır, daha sonra onun qardaşı, indiki "diaspor naziri" Nazim İbrahimovun evinin pəncərlərini avtomatdan atəşə tutublar. Bu cinayət əməllərinin üstünü "Quska" ilə sosial şəbəkələrdə "atişan" jurnalist Eynulla Fətullayev açıb. O, Hüseyin Abdullayevin cinayətlərini ifşa edəcəyinə dair vədinə sadıq qalaraq bu gün özünün Facebook səhifəsində Hacı İbrahimin ofisine basqın da daxil olmaqla bir neçə biznesmenə silahlı hücum episodunu nəql edib. Hansı ki, həmin əhvalatı vaxtilə "Quska"nın özü E.Fətullayevə danışmışdı.

Xatırladaq ki, bundan əvvəl E.Fətullayev "Quska"nın yarımhərbi kriminal dəstəsinin 1998-ci ildə ADP sədri Sərdar Cəlaləogluna yaşadığı binanın blokunun girişində hücum edərək başına vedre keçirdiklərini, siyasetçini taxta ilə ölümçül hala saldıqlarını yazımsıdı. Daha sonra jurnalist "Quska"nın silahlılarının "Azərsun" şirkətinin prezidenti Abdolbari Goozalın ofisində 2001-ci ildə həyata keçirdiyi basqın barədə əhvalatı paylaşıb.

"Quska" ilə Fətullayevin münaqişəsi necə başlamışdı...

E.Fətullayevin "Quska" tərəfindən vaxtile töredilmiş bu əməllərin üstünü açması keçmiş deputatın sosial şəbəkələrdə onun ünvanına qeyri-etiğ ifadələr, təhqirlər yağıdırmasına cavabdır.

Bele ki, bu günlərdə "Quska" prezidentliyə iddiasını ortaya qoymuş. Haqqın.az saytından da Quska'şını ortaya qoymış. Haqqın.az və virtualaz.org

Hüseyin Abdullayev

sayıları isə onun vaxtile törediyi əməlləri, yarımhərbi qeyri-legal birləşmə saxlayaraq siyasetçilərə, jurnalistlərə zoraki hücumlar təşkil etdiriyini yada salaraq "quldurun prezident olmaq iddiasını" tənqid edib. "Quska" bundan bərk qəzəblənib və həmin vaxtdan etibaren sosial şəbəkələrdə jurnalistləri, o cümlədən E.Fətullayevi təhqir edir.

Eynulla Fətullayev isə bunu cavab olaraq özünün Facebook səhifəsində əvvəlcə belə anons paylaşıb: "Tərbiyəz və əxlaqsız "Quska" ləqəbli biznesmen, kəm-savad, bivec və nadan Hüseyin Abdullayev adlı kişi uşağı prezidentliyə namizədiyini verib və "Azadlıq" qəzeti səhifələrində məni təhqir edib. Yəzir ki, Hüseyin Abdullayevin cinayətlərini sübut etməsem..."

Ardınca isə özünə və Əli Kərimliyə xas jarqonda əxlaqsız cümlələr işlədib. Mən bunları yazmaq istəmirdim. Quska özü vadar etdi. Mən, haqqın.az saytından da Quska'ya cavab yazmayacam, çünki bu küçə uşağı haqq-

dan onun otağını gülləbərən edirlər...

Bunun ardınca, daha bir dəstə Azərbaycanın Ukraynadakı səfiri, Hacı İbrahimin qardaşı Nazim İbrahimovun evinin pəncərələrini avtomatlardan atəş açı...
Eyni zamanda, birbaşa Quskanın göstərişi ilə günün günorta çağı Bakı Bulvarının ərazisində cinayətkar dəstə Naxçıvan Ali Məclisinin deputati, iş adamı Arzu Kazimova həcum təşkil edir və onu camaatin gözü qarşısında vəhşicəsinə döyürlər.

Bir neçə gün sonra, Quska Naxçıvan Ali Məclisinin digər deputati iş adamı Məmmədtəğı İbrahimova qarşı həcuma hazırlaşır. M.İbrahimov, Fəvvərələr Meydanında Azərbaycan kinoteatrının yaxınlığında yerləşən ofisində özünü müdafiə məqsədilə digər Naxçıvanlı qruplaşması üzvlərindən ibarət olan, armaturla silahlanmış ordu formalaşdırı...

Beləlikdə, maşın yağı biznesinin inhisarı maraqlarının müdafiəsi naməni Bakının mərkəzi küçələri əsl döyüş meydanlarına çevirilir.

Quska Abdullayev, sadaladığım və birbaşa tərəfinən həyata keçirilmiş bu cinayətlərin xatırlanması kifayətdirmi? İstsəniz, digər saysız-hesabsız cinayətləri də xatırlada bilərem? Düşünürsən ki, Azərbaycan xalqının yaddaşlı silinib? Bəlkə, xalq sizin cinayətlərinizi əvvəl, unudub? Yanılırsız, Sizi baqajda da olsa Bakıya gətirib, mühakimə edəcəyik! Cinayətləriniz sizi təqib edəcək, hər küçədə, hər döngədə... Almaniya olsa belə!

(Virtualaz.org)

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ötən həftənin dəhaç diqqət mərkəzində olan olası Türkiye ve Rusiya prezyidentlərinin Soçi görüşü oldu. Xəbər verildiyi kimi, 4 saatdan artıq çəkən görüşdə Dağlıq Qarabağ probleminə də toxunulub. Türkiye lideri görüş ərefəsi vədini tutub və həqiqətən də bu məsələni rusiyali həmkarı ilə müzakirə edib.

Lakin o da bəlli dir ki, Ərdoğan Putinin Dağlıq Qarabağ konfliktinin dinc helline bir elə ümidi olmadığını da deyib. Bu nü, münaqişə tərəfləri arasındada anlaşmanın olmaması ilə bağlıdır. Ancaq burası çoxdan məlumudur ki, prezident V.Putin həqiqətən istəsə, münaqişənin dinc nizamlanmasına ciddi töhfə verə bilər. Necə olur ki, herbi əməliyyatlar başlayan kimi (ötən ilin aprelində) Moskva dərhal hərəkətə keçir və Azərbaycan Ordusunun irəliləməsinə dayandırıa bilir, amma forpost Ermenistanın rehbərliyinə təsir edə bilmir?

Bu, əlbəttə ki, inandırıcı deyil. O da inandırıcı deyil ki, Kremlin Dağlıq Qarabağ probleminin çözülməsində guya potensialı yetərlidir. Daha doğru olar ki, Moskvanın mə-

sələnin hellinə həvəsiz yanaşması, təkan vermək istəməməsi xüsusi qeyd edilsin. Analitiklər də bu qənaeti bölüşür.

"Türkiye prezidentinin Qarabağ məsəlesi ilə bağlı son açıqlaması ondan xəber verir ki, bu problem ciddi və hərəkəfli şəkilde müzakirə edilməli, yalnız bundan sonra gündəliyə çıxarılmalıdır. Ərdoğanın sözleri növbəti dəfə bele bir faktı təsdiqleyir ki, Dağlıq Qarabağ mövzusu başqa məsələlərdən ayrıca və müstəqil şəkildə müzakirə predmeti olmalıdır".

Musavat.com-un məlumatına görə, bunu rusdilli Vesti.az saytına açıqlamasında türkiyeli politoloq, Qafqaz Strateji Araşdırma Mərkəzi-

Cocuq Mərcanlıda 8500 kv.m ərazi təmizlənib

Cəbrayıllı rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndində ərazilərin təmizlənməsi üzrə əməliyyatlar davam edir. Azərbaycan Respublikası Ərazilərinin Minalardan Təmizlənməsi üzrə Milli Agentlikdən (ANAMA) verilən məlumatə görə, kənddə gün ərzində 8500 kv.m (0.85 ha) ərazi tam təmizlənib, 7500 kv.m (0.75 ha) ərazi isə xüsusi mexaniki vasitələrlə təmizləmə üçün hazırlanıb (cəmi: 16000 kv.m (1.60 ha)). Mina və partlamamış hərbi sursat (PHS) aşkar edilməyib.

Cəmi kənd ərazisində 2 gün ərzində 2 ədəd partlamamış hərbi sursat (PHS) (1 ədəd F-1 əl qumbarası və 1 ədəd tank əleyhinə idarə olunmayan raket (PQ-7)) aşkar edilib, 21 000 kv.m (2.10 ha) ərazi tam təmizlənib, 13 500 kv.m (1.35 ha) ərazi isə xüsusi mexaniki vasitələrlə təmizləmə üçün hazırlanıb (Cəmi: 34 500 kv.m (3.45 ha)).

Qarabağ

Qarabağ ətrafində əsəb səvəsi -

İşgəllər ortaqçılarının ortaq oyunu?

Nəticəsiz görüşlər, danışıqların davamlı imitasiyası təcavüzkara növbəti "aprel qulaqburması" ni qəçiləməz edir; **türkiyəli politoloq**: "Ankara və Moskva Qarabağ ixtilafının həllinə o vaxt birgə girişəcək ki..."

nin rəhbəri Həsən Oktay deyib.

Ekspertin sözlərinə görə, bütün hallarda Dağlıq Qarabağ problemi Türkiye və Rusiya arasında bütün problemlər yoluna qoyulduğandan sonra gündəmə oturacaq. "Ankara-Moskva münasibətlərində bu problemlər isə öz hellini ancaq qarşılıqlı etimad əsasında tapa bilər. Bütün bunlardan sonra isə Türkiye və Rusiya Dağlıq Qarabağ ixtilafının həlli üçün hərəkətə keçəcək", - deyə türkiyəli politoloq əlavə edib.

"Dağlıq Qarabağ probleminin həllinin yubanması bölgə dövlətləri üçün riski artırır". Bu sözləri isə Axar.az-a açıqlamasında politoloq Tofiq Abbasov deyib. Onun sözlerinə görə, Türkiyənin Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində Rusiya ilə yaxınlaşması, hətta açıq danışıqlara getməsi özlüyündə müsbət hadisədir.

"Dağlıq Qarabağ probleminin həllinin yubanması bölgə dövlətləri üçün riski artırır. Bunu başa düşən Ankara və Moskvanın hazırlı feallığı başa düşüləndir. Regionda bu il gözlənilen mühüm siyasi proseslərdən - Ermənistənən gələn ildən parlament idarəetmə sistemine keçməsindən, eyni zamanda Rusiya və Azərbaycanda keçirilecek seçkilərdən sonra mühüm irəliliyişlər istisna edilmər. Rusiya və ABŞ-la

yanaşı, Türkiyənin, həmçinin İranın da prosesə qoşulması ümumi ab-havani dəyişəcək və İrəvanı künçə sıxışdıracaq. Hesab edirəm ki, məsələnin yubadılması ilə bağlı Ermənistənən dağıdıcı fəaliyyətinin durdurulmasının zamanı çoxdan yetişib. Əks təqdirde böyük güclər də çox yaxşı dərk edirə ki, bu prosesi uzun müddət "sülh çərçivəsində" saxlamaq mümkün deyil", - deyə politoloq vurğulayıb.

Qeyd edək ki, bu gün Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovun Bakı və İrəvana səfəri başlayır. Səfərlə bağlı siyasi ekspertlər bir elə nikbin olmasalar da, Qarabağ məsələsi ətrafında yeni uzlaşma cəhdələrinin olmasına da istisna olunmur.

O sırada rusiyali politoloq Qriqori Trofimuk həm Lavrovun səfəri, həm də bütövlükdə Dağlıq Qarabağ konfliktinin mümkün həll perspektivi ilə bağlı 1 in.am erməni müsahibəsində bunları deyib: "Lavrovun səfəri zamanı bölgədəki situasiyanı dəyişdirəcək heç bir layihə olmayıacaq. Əger belə olsayıd, bu layihə çoxdan bəyan edilmişdir. Qarabağ konfliktinin həll planı və ya "Lavrov planı" barədə danışıqlarda vacib olan bir məqam var. Rusiya danışıqları gizli aparmağa və ya 2014-cü ilə qədər edə bildiklərini açıq şəkildə etməyə cəhd edirə, o

zaman Ermənistənda ciddi daxili siyasi hadisələr baş verə bilər. Bu isə ümumilikdə

Cənubi Qafqaz regionunun xəritəsini dəyişir. Biz təkə Qarabağ problemini yox, həm də regional siyasetin hansı səviyyədə olmasını, Avrasiya siyasetini və Ermənistən Avrasiya İttifaqının üzvü olmaqla bərabər, Avropa Birliyi ilə tərəfdəşləq münasibətlərinin dərinləşdirilməsi üzərində iş aparması şəraitini də diq-qədə saxlamalıyıq. Mənəcə, təkə Ermənistəndə yox, həm də ondan kənarada müəyyən qüvvələr tapılacaq ki, yaranmış situasiyadan istifadə edərək, Ermənistəndəki vəziyyəti destabilizasiya etsinlər. Mən yenə təkrar edirəm, 2014-cü ilə və ya 2016-ci ilin aprelinə qədər olan zaman çərçivəsində Rusiya Azərbaycan və Ermənistən razılaşıb, belə bir layihə gerçəkləşdirə bilərdi, amma indi situasiya dəyişib. İstenilən Ermənistən hökuməti Qarabağın həlli ilə bağlı

"Lavrov planı"ni tehdidin artması və Ermənistənən hücum kimi dəyərləndirəcək. Əminəm ki, bir sıra müşahidəçilər Qarabağ konfliktini Madrid prinsiplərinə əsaslanan bu tip ideyalarla həll etmək istəyirlər. Lakin əsas məsələ bunun reallıqda nə nəticə verəcəyidir. Ermənistən Qarabağla bağlı narahatlığı aprel savaşından sonra artıb. Ona görə ki, onun təhlükəsizliyi

ürün heç bir zəmanet yoxdur".

Rusiyali ekspert əlbəttə ki, "bariti" çox edib. Çünkü Ermənistən Azərbaycanın qanuni torpaqlarını işğal altında saxlamaqdə davam etdiyə, heç kim, əlxəsus da Azərbaycan onun təhlükəsizliyinə heç vaxt zəmanet verməyəcək. Bu təbii və məntiqlidir, eyni zamanda beynəlxalq hüquqdan qaynaqlanan bir mövqedir. Yəni, işğalçı ölkənin taleyi öz əlindədir. İrəvan isə həm işğaldakı ərazilərin bir qarşını belə geri vermək istəmir, həm də sülhən, ədalətli anlaşmadan dem vurur.

Sözsüz ki, belə təxribatçı və destruktiv mövqedə o, məhz Rusiyaya arxayıdır. Rusiya da öz növbəsində güya Ermənistən qarşısa, Qerbe tərəf qaca biler deyə, Ermənistənə təsir eləmə istəmir, münaqişəni həllini uzadır. Əs-lində isə sırf öz oyununu oynayır, öz maraqlarını qoruyur. Daha dəqiqi, işğal ortaqları olan İrəvan və Kreml faktiki şəkildə həm də Bakıya qarşı oyun ortaqlarıdır.

Beləcə, Dağlıq Qarabağ məsələsi ətrafində yeni bir əsəb savaşı başlayıb. Bu savaş yəqin ki, yeni bir "aprel sindromu", işğalçıya növbəti ağırlı qulaqburması veriləndək sürəcək - əgər ona kimi, sülh prosesində real dönüş olmasa. Müsbətə, təbii ki...

Trampin ən kritik səlahiyyəti əlindən alına bilər - bəşəriyyət dəhşətli risk altında

ABŞ qanunvericiləri Donald Trampi nüvə silahını işə salacaq "qırmızı düymə"dən məhrum etmək isteyirlər

ABŞ Kongresi prezidentin nüvə silahının tətbiq edilməsi ilə bağlı səlahiyyətinin əlində alınması haqqında müzakirələr başlayıb. Əslində bu məsələ 40 ildir ki qanunverici orqan da kulis mövzusuna çevrilib.

Musavat.com xarici mediaya istinadən xəbər verir ki, ABŞ-in indiki prezidentinin öngörlülməz davranışları senatorları ciddi olaraq düşünməyə vadə edib. Onlar Ağ Evin indiki rəhbərindən hərəkəti, o cümlədən nüvə rakətlərini buraxmağı əmr etməsini gözlədiklərini söyləyirlər.

ABŞ-in keçmiş müdafiə naziri Bill Perri hətta indiki müdafiə naziri Ceym Mettisin belə D.Trampi durdurma bilməyəcəyini söyləyir.

Perri "Politico" saytına verdiyi müsahibədə müdafiə nazırının bu məsələdə yalnız məsləhət verə bilmək səlahiyyətinin olduğunu bildirib.

Bu həftənin ikinci günü ABŞ Senatının Beynelxalq münasibətlər üzrə komitəsində "Nüvə silahının tətbiq olunması haqqında əmr verilməsi ilə bağlı səlahiyyət" adı altında xüsusi iclas keçirilib. Qeyd olunur ki, ABŞ Senatında mövzu ilə bağlı məsələ sonuncu dəfə 1976-cı ildə, prezident Gerald Fordun zamanında qaldırılıb.

"Biz ABŞ prezidentinin qeyri-sabit, öngörlülməz olduğunu, habelə onun qərarların qəbul edilməsi prosesinə donikox şəhəri yanaşdırığını və buradan irəli gelərək, iştənilən an nüvə zərbəsinə endirmək haqqında əmr verə biləcəyini düşünürük. Bütün bunlar ABŞ-in milli təhlükəsizlik maraqlarına qəti ziddir.", - respublikaçı senator Kris Merfi bayan edib.

İclasda iştirak edən ekspertlərdən biri, ABŞ Strateji komandanlığının keçmiş rəhbəri general Robert Keleci Birləşmiş Ştatların prezidentinin nüvə zərbəsi haqqında əmərlərinə yalnız qanuni olduğu halda tabe ola biləcəyini söyləyib. "Hərbiçilər hər əmri kor-koranə icra etmirlər", istefada olan general qeyd edib.

Digər ekspert, Dyuk universitetinin professoru Peter Fiver isə prezidentin müvafiq qərarının bu işə bağlı bütün səviyyələr üzrə mütəxəssislərin rəyindən sonra vera biləcəyini vurgulayıb. "Prezident elə özbaşına düyməyə basıb rakətləri havaya qaldıra biləməz", ekspert-alim bildirib.

Fiverin sözləri Massachusetts statından olan demokrat senator Edvard Marke tərəfindən şübhə ilə qarışdır. "Mən hansı generalın bele bir qərarı qəbul etmiş prezidenti fikrindən daşındıracağımı güman etmirəm", Marke deyib.

Lakin bəzi ekspertlər Kongresin Silahlı qüvvələrinə ali baş komandanının hərbi xarakterli əmrlər verməsinə qarışmasını doğru sayımlar.

"Prezidenti nüvə silahının işə salmaq haqqında əmr vermək səlahiyyətdən və bunun üçün digər yüksək vəzifələr şəxslərin rəyinin alınması zərurəti tamamile yanlışdır", ABŞ Müdafiə nazırının keçmiş müavini Brayan Makkeon qeyd edib.

Qeyd olunur ki, prezidentin nüvə silahından istifadə etməsi ilə bağlı konstitusiyada eks olunan müddəalar hələ soyuq müharibə illərində işlənib hazırlanıb. Həmin dövrə bu, SSRİ-nin hücum etməsi halında ABŞ-in mümkün qədər tez reaksiya verəməsi üçün hesablanmışdı.

Lakin D.Tramp hakimiyətə geləndən bu yana belə bir hüququn dövlət başçısının əlində alınması bağlı israrlı təkliflər çoxalıb. Elə ABŞ prezidenti də onlara çoxlu esas verir. Məsələn, D.Tramp BMT Baş Assambleyasının iclasında hər kesin gözü önünde, Şimali Koreyaya qarşı nüvə silahı tətbiq oluna biləcəyini və "ABŞ-in Şimali Koreyanı tamamilə məhv edəcəyini" açıq şəkildə söyleməkdən cəkinməyib.

Trampin bu cür çıxışları onu əvvəl dəstəkləyən nüfuzlu siyasetçiləri belə qıcıqlandırıb. Məsələn, vaxtıla prezidente yaxın所以说an senator Bob Korker D.Trampin Ağ Evdəki işinə realiti-şou kimi baxdığını söyləyib.

Son 11 ayda Tramp həm öz ölkəsinə, həm də bütün dünyaya böyük şoklar yaşadıb. Bu üzdən də vaxtaşırı ABŞ prezidentinin impiçmentle üzləşə biləcəyi haqda müzakirələr gedir. İndiyədək bir çox ekspert bildirib ki, bu cür davam etse, D.Tramp vəzifəsini sonadək icra edə bilməyəcək. Bu üzdən də ABŞ-in bu dəlisov prezidentinin yuxarıda bəhs olunan səlahiyyətinin əlində alınacağı xeyli real görünür.

□ Musavat.com

Türkiyə ilə ABŞ arasında münasibətlər yenidən gərginləşir. Belə ki, Türkiyədə ABŞ prokurorları Prit Bxarar və Cun X.Kim qarşı çıxış işi başlamış. Cinayet işinə İstanbul prokurorluğunun tərəfindən ABŞ-da bir neçə Türkiye vətəndaşında barəsində məhkəmə icraatının gedisi ilə əlaqədar başlanılmış. Prokurorluğun məlumatında qeyd olunur ki, istintaq zamanı əsərsiz məlumatlar və ya uğurlanmış sənədlər sübut və dolil kimi istifadə edilib. "ABŞ prokurorlarının hərəkətləri beynəlxalq hüquq normalarına və Türkiyənin qanunvericiliyinə ziddir", - deyə Prokurorluğun məlumatında qeyd olunur.

Qeyd edək ki, martda ABŞ-a səfər etmiş Türkiyənin "Halkbank" bankının baş direktorunun müavini Mehmet Hakan Atilla amerikalı polislər tərəfindən həbs edilib.

ABŞ prokurorluğu onu daha əvvəl Amerikada həbs olmuş türkiyeli sahibkar Rza Zərrabla əlaqəli olmaqdə ittihad edib. ABŞ tərəfi M.H.Atillanın R.Zərrabla səvədələşməyə girdiyini və sanksiyaları pozmaqla İranın milyonlarla dollar məbləğində pul köçürməyi planlaşdırıldığını iddia edir.

Türkiyə XİN rəhbəri Mövlud Çavuşoğlu ABŞ prokuroru Prit Bxararın FETÖ üzvü olduğunu və M.H.Atillanın terror təşkilatının rəhbəri Fətullah Gülenin göstərişi ilə həbs edildiyini bildirib.

Bəs bu proses iki ölkə arasında münasibətlər necə təsir göstərəcək?

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat" a danişan politoloq Arzu Nağıyev bildirdi ki, son zaman-

lar ABŞ ilə Türkiyə arasındaki münasibətlər heç də ürəkaçan istiqamətdə inkişaf etmir: "Lakin unutmaq lazımdır ki, bular harbi blokda bir yerdədirler, eyni zamanda ABŞ-a Türkiye daha çox lazımdır; hər hərbi, həm də strateji baxımdan. Rza Zərrab emalıyyatına görə və ya hansısa iş adamına görə onları münasibətinin korlanması üçün heç də səbəb ola bilmez.

təlimləri zamanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın və Atatürkün şəklinin hədəf qoyularaq atılması məsəlesi daha ciddi məsələlərdir.

ABŞ ve Türkiyə münasibətlərinin mehz iki prokurorun məhkəməyə verilməsinə görə, gərginləşməsi göznlənilən deyil. Bu sıradan məsələlərden biridir. ABŞ demokratik qanunlarla yaşayın heç də səbəb ola bilmez.

yet işi qaldırmaq olar, hətta prezidentə qarşı da. Bu məsələyə görə Türkiye ilə münasibətlərin gərginləşəcəyi heç də inandırıcı görünümür. Əger Türkiye tərefinə əlində sübutları olsa, ABŞ birmənali şəkildə bunu müsbət qarşılıyacəq".

Türkiyə XİN rəhbəri Mövlud Çavuşoğlu ABŞ prokuroru Prit Bxararın FETÖ üzvü olduğuna və M.H.Atillanın terror təşkilati-

Türkiyəyə qarşı Rza Zərrab "qalxanı"

iki dövlət arasında münasibətlər niyə gərginləşir?

Təsəvvür edin ki, Fətullah Gülen məsəlesi, eyni zamanda NATO-nun Norveçdə keçirilən

nunverici orqan, həm də məhkəmə sistemi elə qurulub ki, orada prokurora qarşı da cina-

rin rehbəri Fətullah Gülenin göstərişi ilə həbs edildiyinə dair iddialarına gelinə, Arzu Nağıyev bunun yanlış iddia da ola biləcəyini vurğuladı: "ABŞ prokurorunun FETÖ-cü olması inandırıcı görünümür. Lakin FETÖ ilə hər hansı əlaqəsi olanlar ola bilər. ABŞ-da böyük bir dəste var idi ki, birbaşa Fətullah Gülenin göstərişi ilə işləyirdi. Belə bir əlaqənin olması istisna olunmur. Ancaq bu o demək deyil ki, prokurorlar birbaşa FETÖ-şüdür. Hansısa fondla, qurumla əlaqələri ola bilər, maliyyə yardımı ala bilərlər. Ancaq onların açıq FETÖ-cü olması inandırıcı görünümür".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Suriya kurd'ləri ümidi ləri Rusiyaya bağlayıblar

"Putin-Ərdoğan yaxınlığı muxtarıyyət arzularına əngəl yaradır" - "Le Monde"

PKK-ya yaxın sayılan "Suriya Demokratik Gücləri" (SDG) adlı təşkilat Suriyada əla keçirdikləri ərazilərdə muxtarıyyət qurulmasının Dəməşq tərəfindən qəbul edilməsinə isteyir. Fransızın "Le Monde" qəzeti icmalisi Allan Kaval mövzu ilə bağlı xüsusi yazı qələmə alıb.

"Suriyada döyüşə biləcək sadəcə iki qüvvə qalıb: biz və rejim. Ya konfrontasiya və xoş olacaq, ya da biz siyasi həllin tapılması üçün dialoqa başlamalıq. Biz dialoqu seçirik" - "Suriya Demokratik Gücləri"nin rəhbərlərindən "yoldaş" Badran üstünlüdü həde notları ilə yazı müəllifinə bildirib.

"Türkiyəyə qarşı mübarizə aparan PKK (terrorçu-red.) təşkilatının Suriyadakı davamı YPG-nin dəstələrindən forma-laşan "Suriya Demokratik Gücləri" ölkədə federal sistemin qurulmasını tələb edir. Burada əsas məqsəd muxtar bölgənin əsasən kurdların kompakt yaşadığı ərazilərlə bərabər, işğal olunan əreb və türkmen torpaqlarında qurulmasıdır. Hələ ki müstəqilliklə bağlı tələblər səsləndirilir" - yazida qeyd olunur.

Daha önce İŞİD-ə qarşı mübarizədə məcburi birləşmə içinde olan "SDG" ilə rəsmi Dəməşqin arasının Raqqanın SDG tərəfindən ələ keçirilməsindən sonra pozulduğu vurğulanır. Yazı mü-

riyə məsələsinin federativ ruhda həlli bütün kartların Moskvanın elinə keçməsinə yardım göstərəcək" - Badran Rusiyani şirkləndirirək sözler söyləyir.

Yazı müəllifi Allan Kaval ABŞ tərəfindən dəstəklənən "SDG"-nin bu həməsinin bir qədər gözlənilməz olduğunu qeyd etməklə kürd gülərinin əslində bölgədə söz sahibi olan bütün qüvvələr (Türkiyə xaric - red.) iş birliyində olduğunu işarə vurub: "Kurd'lər heç vaxt Rusiya ilə hərbi əlaqələrini kəsmiyiblər. Bu əlaqə sayesində onlar Afrin anklavını əllərində saxlaya bilərlər. Bu gün İŞİD üzərində qələbə hərbi münasibətlərin siyasi müstəviyə keçməsinə şərait yaradacaqdı".

Lakin Türkənin bu planı qəti surətdə qarşı çıxmazı nəticəsində Sosidəki sammit ləğv edildi. Buna rəğmən, kurd'lər, xüsusilə PKK-ya yaxın terrorçu birləklər hələ də Rusiyaya olan ümidi lərini itirmirlər.

"Biz ruslara rejime təsir göstərməsi üçün kompromiss gələ biləcəyimizə çox ümid edirik" - SDG-nin siyasi kanadı "Suriya Demokratik Şurası"nın həmədri İlham Əhməd məqalə müəllifinə bildirib.

□ Musavat.com

"Iranın bütün ərazilərin rejimin ixтиarına geri qaytarılması barədə mövqeyi dəyişməzdir. Lakin Rusiya bu məsələdə daha açıqdır. Su-

Ötün gün Məhərrəmliyin ikinci ayı olan Səfər ayı da başa çatdı. Bu gündən etibarən isə ölkədə yeni "toy mövsumu" start verilir.

Toyların başlanmasına isə daha çox sevinenlər şadlıq saraylarının rəhbərləri və müğənnilər, sənət adamlarıdır. Çünkü toy dəvətnamesi alan istenilən şəxs toya minimum 50 manat ödəyir. Əger ayda 3-4 toy dəvətnamesi gələrsə, bu o deməkdir ki, aylıq maaşın yarısını toylara sərf etməlisən. Mehəz bu səbəbdən böyük eksəriyyət toy dəvətnamesi alanda sevinə bilmir.

Yuxarda qeyd etdiyimiz kimi, istenilən toya minimum 50 manat ödənilir. Paytaxt Bakıda əle şadlıq sarayları var ki, orada menyu qiyəmləri 110-120 manatdan başlayır. Məsələn, "Ağ saray" şadlıq evində menyunun qiyəmi 120-150 manatdır. "Kral" şadlıq sarayında 110-130-150-170, "Neon Grand"da 120-150, "Hollywood"da 120-150, "Böyük saray" şadlıq evində isə 200-250-300 manatdır. Öde-

nişsiz xidmətlərə isə populyar müğənnilər, kranla video çəkiliş, dəvətnamə, rəqs qrupu, mələklər, dekorativ tərtibat, şar və zər yağışı, atəşfəsanlıq, çoxmərtəbəli tort, şampan şəlaləsi, bəy-gelin maşını, foyedə bar xidmətlərinin sıfarişi pulsuzdur. Menyu qiyəmi nisbətən ucuz olan şadlıq sarayları isə "Palma Palace" (27-30 manat), "Xəmsə" (32-120), "Kəməl-Nərim" (28-35 manat) və digərləridir.

O da məlumdur ki, artıq 2 il-dən çoxdur ki, ölkədə toy böhranı yaşanmaqdır. Bunu həm şadlıq saraylarının əməkdaşları, şou-biznes nümayəndələri, sakinerlər də təsdiqləyir. Hətta bir çox şadlıq evləri "toysuzluqdan" ya bağlanıb, ya da mərasim evlərinə çevriliblər.

Maraqlıdır, bəs yeni toy mövsumundə vəziyyət necədir?

Şadlıq evləri menyünün qiyəmlərində və yaxud tərkibində dəyişikliklər edəcəkmi? "Ağ saray" şadlıq evinin Rəşad adlı inzibatçısı qeyd etdi ki, menyunun tərkibində və

Məhərrəmlik bitdi, toy mövsumu başladı

Şadlıq evləri qiymətləri qaldırmayıb, amma...

qiymətində dəyişiklik olunma-
yacaq: "Həmişəki qaydada iş-
leyəcəyik. Sifarişlərimiz də qa-
needicidir".

"Kral" şadlıq sarayının Mə-
ləb adlı işçisi də kifayət qədər
sifariş alıqlarını qeyd etdi:
"Vəziyyət normaldır. Menyu-
lərin qiymətlərində isə heç bir
dəyişiklik olmayıcaq".

"Təbrük" şadlıq evinin əməkdaşı da sıfarişlərdən razı
qaldığını dedi: "Camaatımızı
nəzərə alaraq qiymətlərde heç
bir dəyişiklik etməyəcəyik. Si-
farişlərə bağlı məsələdə də
hər şey öz qaydasında gedir".

Xatırladaq ki, Nazirlər Kabinetinin 20 oktyabr 2017-ci il tarixli qərarı ilə "Ədəbiyyat və incəsənət əsərlərinin Kütləvi ifasına görə müəllif qonorarının minimum məqdarı"nda edilmiş dəyişikliklərə əsasən toy mərasimlərində mətnli, yaxud mətnsiz musiqili əsərlərin istifadəsinə görə şadlıq sarayları, restoranların sahibləri müəllif qonorarı ödəyəcək. Müəllif qonorarından yayanmaq istəyənləri isə ağır cərimə və həbs gözləyir. Məsələ ilə bağlı yuxarıda qeyd etdiyimiz hər üç şadlıq sarayının menyu qiyəmlərinə təsir etməsi, yalnız cüzi bir təsir ola bilər. Bəlkə də şadlıq evlərinin rəhbərləri həmin pul müğənnilərin ödənişində çıxışın. Çünkü müğənnilər mahni oxuyub gəlir əldə edir. Düşü-

əməkdaşlarının mövqeyini
öyrənməyə çalışdıq. Bize ve-
rilən cavablardan belə məlum
oldu ki, şadlıq sarayları yeni
qərardan xəbərsizdir. Hər üç
əməkdaş yeni qərarın hələlik
onlar üçün aydın olmadığını
qeyd etdi.

Bəs qərar gələcəkdə toy
qiymətlərinə təsir edə bilərmi?
İqtisadi yazar Dünya möv-
zuya bu cür şərh bildirdi:

"Bu qərarın işləmə mexanizmini görmürəm. Çünkü uzun illər Vergilər Nazirliyi kimi böyük struktur şadlıq evlərini, müğənniləri lazımi qədər vergilər cəlb edə bilmirsə, düşünmürəm ki, Müəllif Hüquqları Agentliyi işinin icrasına nail ola biləcək. Ola bilsin ki, şadlıq evləri öz gelirlərindən çox cüzi bir məqdarda, simvolik rəqəm müəyyənləşdirsin və müəyyən bəstəkar və şairlərə həmin məbləği ödəsin. O ki, qaldı məsələnin menyu qiyəmlərinə təsir etməsi, yalnız cüzi bir təsir ola bilər. Bəlkə də şadlıq evlərinin rəhbərləri həmin pul müğənnilərin ödənişində çıxışın. Çünkü müğənnilər mahni oxuyub gəlir əldə edir. Düşü-

Bakıda universitetin qarşısından tələbə qızı qaçırdılar

Bakıda universitetin
qarşısından tələbə
qızı qaçırlıb.

Lent.az xəber və-
rir ki, Beyləqan ra-
yon sakini, 1948-ci
il təvəllüdü Asla-
nova Tamilla Zey-
nalabdin qızı poli-
sə müraciət edərək
bildirib ki, noyab-
rın 17-də saat
13:00 radələrində

Azərbaycan Pedaqoji Universitetin 2-ci kurs tələbəsi olan 18 yaşlı qızı Nigar (ad şartdır) universitetin qarşısından qaçırlıb.

Şikayətçi əlavə edib ki, qızının qaçırmamasını Beyləqan ra-
yon sakini, 1996-ci il təvəllüdü Əliyev Mirkənan Nazim oğlu
təşkil edib. Qadın qızının evə qaytarılmasında polisdən kömək isteyib.

Araşdırma aparılır.

nürəm ki, məsələ şadlıq evləri və müğənnilər arasında mexanizmi inandırıcı görünür. Amma başlangıç üçün bu qərar əlbəttə ki, lazımlıdır.

□ Xalidə GƏRAY

"Qarabağ" üçüncü dəfə bizi sevindirəcəkmi? - iki proqnoz

Natiq Muxtarlı: "Çelsi" qarşısında nəticə qazanmaq mümkün olacaq"

Aydın Bağırov: "Komanda bu oyuna mütləq xal qazanmaq üçün çıxacaq"

Bu həftə bəlkə də Azərbaycan futbolunun tarixinin ən önemli oyunu keçiriləcək. Ölkə çempionu "Qarabağ" noyabrın 22-də Bakı vaxtı ilə saat 21:00-da Çempionlar Liqasında İngilterə nəhəngi "Çelsi"ni qəbul edəcək. Hər iki tərefin ölüm-dirim savaşı kimi baxıldığı oyunda qazanılaq xal və xalların önemini sözlu ifadə etmək çətindir.

"Çelsi" hazırda C qrupunda ta "Atletiko Madrid" in "Roma" ni 8 xalı olan İtaliya "Roma" sındırı sona 7 xalla ikinci sırada qərarlaşır. "Qarabağ" isə son iki oyunda İspaniya divlərindən olan "Atletiko Madrid" le ev və səfər oyularında 10 nəfərlə qalmışına baxmayaraq, heç-heçə edərək, iki xal qazanılaq qrupun üçüncüsü kimi Avropa Liqasına düşmək şanslarını son oyulara daşıyib. "Çelsi"nin Bakıya yalnız qələbə üçün geldiyi her kəsə məlumdur. Bele ki, "Roma" ilə son iki oyunda yalnız bir xal qazanın və qrup liderliyini rəqibə təhvil verən London təmsilcisi Bakıda məglub və ya heç-heçə edəcəyi təqdirdə böyük ölçüdə liderliy "elvida" deyəcək. Hət-

bol mütəxəssisləri "Qarabağ" in rəqibi ilə xal və xallar qazanmaq üçün baş-باşa mübarizə apara-cağını proqnozlaşdırırlar.

Komanda.az sayının redaktoru Natiq Muxtarlı bildirdi ki, heç bir halda "Qarabağ" i təzyiq altında saxlamamalyı: "Hələ "Qarabağ" Çempionlar Liqasının qruplarında düşəndə deməşim ki, klubumuzu təzyiq altında saxlamamalı, qrupdan Çempionlar və ya Avropa Liqasına çıxmağı tələb etməmeliyik. Amma iştah diş altındadır. Əgər sənənin şansın olursa, azarkeş dənə çoxunu isteyirse, o zaman fərqli situasiya yaranır. Unutmayaq ki, "Qarabağ" Çempionlar Liqasındaki işini artırıqlaması ilə gördü. "Qarabağ" in futbolümüz, cəmiyyətimiz, işğal altında olan torpaqlarımız naminə apardığı mübarizəni neçə ildir biz apara bilməmişik. "Qarabağ" in oyuna bu aspektən

yanaşmaq lazımdır. Sözsüz ki, "Çelsi" ilə oyun sıradan biri olmayacağı. Rəqib həddindən artıq gücü olan və dünyadanın ən güclü çempionatı sayılan İngiltərə qalibidir. Açığı, bu oyunda "Qarabağ" dan qələbə gözləmirməm. Amma bütün hallarda inanıram ki, klubumuz "Atletiko Madrid" le oyunlarda olduğu kimi ezmələ mübarizə aparaçaq, bütün oyun keyfiyyətləri ortaya qoyacaq. "Çelsi" ilə ilk oyunda 0-6 məglubiyyətdən sonra bildirmişdim ki, bu oyuna aldamağa ehtiyac yoxdur. Çünkü o oyun "Qarabağ" üçün adaptasiya, Çempionlar Liqasına alışmaq oyunu idi. O məglubiyyət çox təsadüfi idi. Çünkü "Qarabağ" elə böyük hesablı məglubiyyətə uğrayacaq komanda deyil. Noyabrın 22-dəki oyunda komandamızdan layiqli oyun gözleyirəm. Bu oyundur, hansı təref ələ düşən şanslardan isti-

fadə edəcəksə, o da qalib gələcək. Sözsüz ki, rəqibin təcrübəsi hədddən artıq böyükdür, ələ düşən şanslardan onların da istifadə etmək şansları yüksəkdir. Bütün hallarda "Qarabağ" in da şansları olacaq. Həmin məqamlardan istifade olunsa, müdafiədə ehtiyatlı olsaq, "Çelsi" qarşısında nəticə qazanmaq mümkün olacaq. "Qarabağ" Çempionlar Liqasında növbəti təcrübəsinə qazanmalıdır ki, növbəti illerdə təmsilçimiz daha yüksək nəticələr qazanmaq şanslarıartsın".

Qol.az sayının baş redaktoru Aydin Bağırov "Atletiko Madrid" le oyunlardan sonra "Qarabağ" dan hər bir nəticəni gözləmeyin mümkün olduğunu söylədi: "Çelsi" ilə oyunda "Qarabağ" in məglubiyyəti də gözlənilməz olmaz, qələbəsi də. İlk oyunda "Çelsi" "Qarabağ" i ciddi rəqib kimi qəbul et-

mirdi və 0-6 hesabi ilə qalib gəldi. İlk oyuna klubumuz da psixoloji və taktiki olaraq hazır deyildi. Amma "Atletiko" oyularından sonra artıq "Qarabağ" i ciddi rəqib kimi qəbul etməyə başlayıblar. Bu dəfə yanaşma dənə ciddi olacaq. Bu mənada baxmayaraq, qazandığı iki xal komandanı ciblərinə təsir edəcək. Lakin bir dəhə qeyd edi-rem ki, həmin qərarın işləmə mexanizmi inandırıcı görünür. Amma başlangıç üçün bu qərar əlbəttə ki, lazımlıdır. mər. Amma başlangıç üçün bu qərar əlbəttə ki, lazımlıdır.

□ Cavanşir ABBASLİ

Psixoloqlar və cəmiyyət ekspertləri arasında uzun zamandır müzakirə olunan məsələlərdən biri də odur ki, mediada intihar xəberlerinin bütün çılpaqlığı ilə verilməsi insanların süuraltı olaraq intihara təşviq edir. Bu artıq ekspertlər tərəfindən təsdiq olunmuş fikirdir. Xüsusən həyatında ciddi bir problem yaşayan zəif iradəli insanlar bu xəberlərin təsiri altında düşə bilərlər.

Bu səbəbdən dünyanın bir çox nüfuzlu media orqanları, o cümlədən Türkiyənin ən böyük media qurumlarından olan "Anadolu" agentliyi birmənali olaraq intihar xəberlərini yayımlamırlar. Təessüf ki, Azərbaycan mediası bu məsələdə çox vaxt həssaslıq göstərmir. İnsanların hissələrinə daha çox toxunmaq, daha çox IP əldə etmek üçün bir intihar hadisəsindən günlərlə xəber hazırlayırlar, mərhumun seçdiyi intihar əsulundan tutmuş, son məktubuna qədər bütün detallara yer ayıırlar. Sosial şəbəkələrdə isə insanlar daha da irəli gedərək, bir növ intihar edənə simpatiya bəsəlir və bu da insanları intihara daha çox təşviq edir.

Psixoloq Elnur Rüstəmovda "Yeni Müsavat" açıqlamasında bildirdi ki, mətbuatda intihar xəberlərinin gündelik olaraq izlənməsi psixoloq kimi bizim ən yaralı yarımızdır: "Intihar xəberlərinin yeri gəldi-gelmədi işıqlandırılması, mətbuatda və sosial şəbəkələrdə verilməsi el-

bəttə, insan psixologiyasına təsir göstərir. Hətta psixologiyada buna şüuraltı infeksiyanın yanması və artması deyirlər. Ona görə də, bu cür hallarda birmənali şəkildə diqqəti olmaq lazımdır. Bir qism hadisələr var ki, bədbəxt hadisədir. Ancaq bədbəxt hadisəni belə intihar kimi qələmə verirlər. Sovet dövründə isə praktika belə idi ki, intiharı bədbəxt hadisə kimi qələmə verirdilər. Məsələn, adam

sıa psixiatrik narahatlıqları var. Hərçənd ki, bu səbəblər də rol oynayır".

Psixoloğun sözlərinə görə, intihar edən insanların əksəriyyətində bu, birinci cəhd olmur: "Bir neçə dəfə cəhdler olur və sonuncu bədbəxt hadisə ilə nəticəlenir. Yəni, intihar birdən-birə baş vermir, təkrar intihar cəhdləri fonunda baş verir. Bu cür xəberlərin verilməsi insanlara bir növ yol göstərir. Məsələn, ailədaxili konflikt olanda həmin şəxs intihara bağlı informasiya alıbsa, bu onun beyninin bir küçündə qalib. Ağlında var ki, belə situasiyalarda intihar etmək olar. O heç fərginə də vərmiş ki, bu addımı doğrudur, yoxsa yanlışdır, intihar ətsənələr olacaq. Ailəsi, yaxınları üçün bu neçə bir psixoloji travma olacaq. Onlar bunu intihar yox, bədbəxt hadisə kimi təqdim edirdilər. Bu isə intihar hallarının kütləvi informasiya vasitələrində, sosial şəbəkələrdə verilməsi dolayısı ilə insanları intihara təşviq edir. Fərqi yoxdur ki, bu hansı səbəbdən baş verir. İnsanın sosial problemi var, ailə problemi var və ya özünün han-

binanın üstüne çıxıb intihar edirdi, yazardılar ki, oraya gəzməye çıxmışdı, ayağı sürüsdü, yixılıb oldu. Onlar bunu intihar yox, bədbəxt hadisə kimi təqdim edirdilər. Bu isə intihar hallarının kütləvi informasiya vasitələrində, sosial şəbəkələrdə verilməsi dolayısı ilə insanları intihara təşviq edir. Fərqi yoxdur ki, bu hansı səbəbdən baş verir. İnsanın sosial problemi var, ailə problemi var və ya özünün han-

oya təsir etməkdə çətinlik çəkir. Çünkü sosial media özü böyük bir gücü əvərləb, onu tənzimləmək mümkün deyil. İnsan çıxıb binadan özünü atırsa, kömək etmək əvəzine onu çəkib sosial şəbəkədə yerləşdirir. Burada ictimai məsuliyyət məsələsi qabardılmalıdır və bu cür halalara qarşı cəmiyyət tərəfindən təpklər olmalıdır. Bu məsələdə son dərəcə diqqəti olmalıdır".

Media eksperti Zeynal Məmmədi isə "Yeni Müsavat" a danışarkan vurğuladı ki, bu tekce "Anadolu" agentliyinin deyil, bütün ciddi media orqanlarının iş principidir: "Onlar bu qərara gəlirlər ki, etik öhdəlik kimi bunu öz üzərinə götürsünlər və intihar xəberlərini yamasınlar, detallarına yer ayırmalar. Əvəzində bunu analızlər, təhlillər etməklə təqdim etsinlər. Ayri-ayrı şəxslər səviyyəsində, hadisənin detalları ilə mətbuatda yamasınlar. Media, insan neçə intihara cəhd etdi, körpünün üstüne necə çıktı, oradan etirazını belə bildirdi - şəklində informa-

siya vermək əvəzine intiharın səbəblərinə vararaq material hazırlaya bilər. "Anadolu" agentliyi intihar xəberlərini yaymaqla bağlı bir principle qəbul edib, bu çox düzgün bir addımdır. Praktika göstərir ki, intihar xəberləri özəlliklə psixologiyası zəif olan insanlara intihar üçün bir ssenari verir və onlar da həmin şəkildə özələrini öldürmək isteyirlər".

Azərbaycanda medianın etik kodekslərinə belə bir nüansın salınmasına gəlince, Z. Məmmədi bildirdi ki, bu çıxış yolu deyil: "Peşə kodeksində əle maddələr var ki, əlavə maddə olmadan da intihar xəberlərinin bu şəkildə verməyin düzgün olmamasını mənətiqə baxımdan izah edir. Peşə kodeksində bu maddənin olub-olmaması nəyi dəyişir ki? Orada o qədər maddə var ki, əməl olunmur. Jurnalist etikasının ən başlıca kodekslərinə əməl olunmursa, bu maddənin əlavə olunması ilə də heç nə düzəlməyəcək".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

qurbanlarından birinin Azərbaycanda olduğu iddia edilmişdi. Belə ki, ötən ay - oktyabrın 15-də Şamaxının Xıllılli kəndində 16 yaşlı gənc özünü asmışdı. İddialara görə, gənc oğlan oyunu 1 ay yarımla oynadıqdan sonra bitirə bilmədiyi üçün intihar etmişdi. Bu barədə sosial şəbəkədə onun yaxın tanışı məlumat paylaşmışdı.

Onu da bildirək ki, bu acımasız oyundan övladlarını uzaq tutmaq istəyen valideynlər bu linkdə ("Uşaqlarımızı yeyən "Mavi balina": ondan necə qurtulmalı?") azərbaycanlı psixoloq Səbinə Bayramovanın məsləhətlərində yararlanı bilerlər.

□ Turan ORUC

Kişilər!!! Diqqət!!! Axırıncı şans!!!

Əgər sizə Azərbaycanda, xaricdə kömək edə bilməyiblərsə, onda Dr. Vaiz Səmədov sizə kömək edə bilər

- * Cinsi zəiflik
- * Cinsi marağın azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları
- * Prostatitlər (vəzin böyüməsi)
- * Prostat vəzinin düyünlü adenoması
- * Sonsuzluq
- * Sidiq aktaların pozulmaları
- * Gərginlik, yuxusuzluq, yaddaşın pozulması və digər kişilərin şikayətləri.

Oğlan uşaqlarında və yeniyetmələrdə

- * Enurez,
- * Saçların tökülməsi,
- * Sizanaqlar,
- * Cinsi organların inkişafından geri qalması (8-10 yaşından sonra).

Doktor V. Səmədova saat 11:00-dan sonra, (050) 213-88-05 nömrəsi ilə əlaqə saxlamaq olar.

Həkimin TV çıxışlarını youtube.com və facebook.com-da izləyə bilərsiniz.

Bu oyun haqqında artıq bir çox adam məlumatlıdır. Son günlərdə tez-tez gündəmə gelən "Mavi Balina" oyunu ucbatımdan və yerdən çox genç intihar edib. Oyun haqqında məlumat olduqca məhduddur.

Musavat.com sizə gəncləri intihara sürükleyən bu oyun haqqında əldə olunan bəzi məlumatları təqdim edir.

"Mavi Balina" oyunu nədir?

Bu oyunda xüsusi olaraq uşaqlar və gənclər hədəfə alınıb. Internet üzərində link və sitəsilə yayılan bu oyunda olunduqca qəribə tapşırıqlar və oyun missiyaları var. Misal üçün "Bir gün ərzində heç kim lə söhbət etmə və gecə saat 2-də qalx sənə təqdim olunan linkdəki qorxulu filmi izle" kimi tapşırıqlar verilir.

Gənclər bu oyuna necə qoşulurlar?

Övvəlcə qeyd edək ki, bu

Ruslara aid tanışlıq çatlarında və bu kimi ümumi ortamlarda söhbət zamanı size bir link göndərilir. Bu link sözügedən "Mavi Balina" oyununun idarəcili tərəfindən atılır. Linkə basdırığınız zaman kompüterinize bir virus daxil olur və qarşı təref sizin bütün şəxsi məlumatlarınızı əla keçirir. Oyuna davam etmək istəmədiyinizi söylədikdə şəxsi məlumatlarınız internetdə paylaşılaçaq deyə, şantaq edirlər. Beləcə, gəncləri oyuna davam etməyə məcbur edirlər.

Öyunda nələr olur?

Oyuna qatılan gənclərə 50 gün içerisinde 50 tapşırıq verilir. Bu tapşırıqlar yüksək səsle musiqi dinləmek, gün ərzində kimsə ilə danışmamaqla başlayır və bədənin müxtəlif yerlərində balina fotosunu cizməqlə davam edir. Oyundakı 49 tapşırıq həmin şəxsi həyatdan demək olar ki, təcrid edir, psixoloji olaraq intihara hazırla-

Sabirabadda polis əməkdaşı yol qəzasında öldü

Sabirabad rayonunda bir nəfərin ölümü, daha bir nəfərin isə xəsəret alması ilə nəticələnən yol nəqliyyat hadisəsi baş verib. APA-nın xəberinə görə, hadisə Sabirabad rayonu Şəhriyar kəndi orasında qeydə alınıb. Məlumatə görə, Hacıqabul-Bəhrəmtəpə avtomobil yolumun 21-ci kilometrliyində 99 BP 963 dövlət nüshəni "VAZ 21015" markalı avtomobil radar direyinə çarplıb.

Qəza neticəsində ölen şəhərin Sabirabad rayon Polis Şöbəsinin serjantı Cavadov Nicat Əlimirzə oğlu, xəsəret alan isə sürücü, polis baş leytenantı Sultanov Şəhriyar Əliyev oğludur. Məlumatə görə, qəzaya səbəb havanın qatı dumanı olması olub.

İmek bütün dünyada problemə
öçürülib. Buna səbəb qəbir yerlərinin qiqliğidir. Bu, uzaq Avropada da belədir, Azərbaycanda da.

Bu günə qədər Azərbaycan məqyasında bu rəqəmlərlə sizi zaman-zaman tanış etmişik. Bakı qəbiristanlıqlarında gündən-günə qiyməti yüksələn qəbir yerləri, məzar yeri çatışmazlığı ən çox müzakirə olunan mövzulardandır.

Dünyadakı və Azərbaycandakı qəbir yerlərinin qiymətinin müqayisəli təhlil edək.

Türkiyədə qəbir yerləri qiyməti yüksəkdir - az qala ev almağa bərabərdir

"Yeni Müsavat" Türkiyənin "Hürriyet" qəzetinə istinadən yazar ki, İstanbulun "göbeyində" basdırılmanın qiyməti lüks bölgələrdəki ev qiymətlərini də geridə qoyub.

Qonşu Türkiyədə də vəziyyət bizdəkindən yaxşı deyil. İstanbulda ən bahə məzarlıq Aşıyan, Zincirliköy, Karacaahmet, Çengelköy və Ulusdur. Bu məzarlıqlarda İstanbulun və Türkiyənin ən zəngin ailələrinin qəbirləri var. Burada qiymətlər 9 min türk lirasından başlayaraq 18 minə qədər yüksəlir. Azərbaycan manatı ilə 4500 manatdan 9 min manata qədər... Ancaq ümumi olaraq Türkiyədə ortalamə bir məzar yerinin qiyməti 90 lirdən (45 manat) 3 min lireyə (1500 manat) qədərdir.

Amma Türkiyədə qəbir yeri üçün elanlıarda bir kvadrat metri 150 min lira (75 min manat) olan geniş saheli məzar yeri üçün toplam 2 milyon 400 min lira (1 milyon 200 min manat) tələb olunmasına da rast gəlinir.

Məzar yeri məşhur ailələrə yaxın olanda isə qiymətlər türk lirası yox, dollarla hesablanır. Məsələn, Sabançı ailəsinin yaxınlığında, 2 kvadrat metr sahəsi olan qəbir yeri 250 min dollardır. Bu qiymətə şəhərin ən bahalı bölgəsi olan Nişanlıda lüks mənzil almaq mümkündür.

1 yanvar-31 dekabr 2017-ci il tarixləri arasında keçərili olan qiymət təriflərinə görə, əl yandıran qəbir yerləri məlum olub. İstanbulun Anatolu bölgəsində Çengelköy və Karacaahmet, Avropa tərəfində isə Zincirlikuyu, Ulus, Rumelihisarı (Aşıyan), Abide-i Hürriye və Nafibaba qəbiristanlıqları bu siyahıdır. Bu qəbiristanlıqlarda yer qiyməti ötən il olduğu kimi 6 min lirədir. (3 min manat) Amma bu qəbiristanlıqlardakı boş qəbir yeri nənəqiyməti isə 13.64 faiz artıb.

Qonşu İranda da qəbir yerləri pulludur. Amma burada da istisnalar var. Məsələn, İranda 500 min tūmen (260 dollar), 270 min tūmen (145 dollar), 150 min tūmen (80 dollar) qiymətlərində məzar yerləri var. Ancaq xüsusi bahə yerləri olan mezarlıqlar da var. Məsələn, Tehran yaxınlığında yerləşen İran-Iraq müharibəsi şahidlərinin dəfn olunduğu

Qəbiristanlıq biznesi - Son mənzilin fantastik qiymətləri...

Avropada da basdırılmaq məsrəflidir, Azərbaycanda da...

"Behiştə-Zəhra" ("Zəhra cənəti") məzarlığı ölkədə ən bahalı qəbir yerlərinin olduğu yerdədir. Burada qiymətlər 350 min tūmendən 15 milyon tūmənədək (180 dollar-7700 dollar) dəyişir. Daha bir bahalı məzar yerləri ziyaretgahlar ərazisində olur. Bu cür yerlərde dəfn olunmaq arzusunda olanlar çox olduğundan bura xüsusi qiymətlər qoyulub.

Bakının fərqli yerlərində fərqli qiymətlər

Bakida da ev qiymətləri ki-mi, qəbir yeri qiymətləri də heç şübhəsiz ki, qəbiristanlığın yerləşdiyi məkandan asılıdır. Ərazinin şəhərə yaxınlığı qiymətlər xüsusi yer oynayır.

Biləcəri qəbiristanlığı

400-500 AZN

Xirdalan qəbiristanlığı

800-1500 AZN

Badamdar qəbiristanlığı

800-2000 AZN

Güneşli qəbiristanlığı

600-1500 AZN

Qaraçuxur qəbiristanlığı

200-1000 AZN

Qurd qapısı qəbiristanlığı

600-800 avroluq məbleği de

2000-3000 AZN
Hövsan qəbiristanlığı
150-300 AZN

Bu qiymətlər təbii ki, stabil dəyiş. İldən-ilə, şərtlərə və şəraitə uyğun dəyişir.

Almaniyada qəbir yeri 2400 avrodur

Keçək Almaniyaya. Bu ölkədə yas mərasimi ümumən 7 min avroya başa gelir. Bu qiymət əsasən qəbir yerindən, xidmət və attribatlardan asılıdır. Statistikaya görə, mərhumların 60 faizini qəbirlər basdırırlar, 40 faizini isə yandırlırlar.

Qəbiristanlıqda basdırılma variansi bahaldır. Yeri almaq olmaz, onu ancaq kirayələmə məmkündür. Adətən bu cür kirayələmə müqavilələri 20 ili əhatə edir. Sözügedən müddət bitəndən sonra kira-yənin müddətini də uzatmaq olar.

Alman qəbiristanlıqlarında bir qəbir yeri qiyməti 2400 avrodur. Bu qiymətə qəbirə illik qulluq xidməti haqqı olan 600-800 avroluq məbleği de

əlavə etmək mümkündür. Kilsələrin yanında salınan qəbiristanlıqlarda qəbir yeri qiyməti daha aşağıdır, nəinki bələdiyyələrinkində.

Ən məsrefsiz variant heç şübhəsiz ki, anönüm kremasiya sayılır. Bu üsul 2 min avroya başa gelir. Bu halda da külü qəbiristanlığın ərazisində, xüsusi məsədə basdırmaq ve ya dənizin üstünə tökmək mümkündür.

Dəfn mərasimi isə ümumiyyətdə 100 avro ilə 4 min avro arasında məsrəfə başa gelir. Bu da tabutdan, eləcə də digər dəfn aksessuarlarından asılıdır. Əger bunun üçün ailənin pulu yoxdursa, dövlət öz hesabına bu xərci ödəyə bilər. Amma buna görə ailənin bu dəfn mərasimini gerçekleştirmək üçün maddi imkanı olmadığını rəsmi müraciətlə bəyan etmesi lazımdır. Az qala hər dörd ölüm hadisəsindən birində bu hal baş verir.

Braziliyada qəbir yeri hər kvadrat metr sahəyə görə 45 avro təşkil edir. Amma bu, 3 illik döñəm üçün nəzərdə tutulan qiymətdir. 5 il üçün isə bu qiymət 131 avrodur. Böyük şəhərlərdə qiymətlər nisbətən bəha, kiçik şəhərlərdə isə da-ha ucuzdur. 3 ildən sonra qəbir yerinə görə yenidən pulsədəmək lazımdır. Əger sözügedən müddətin sonunda qəbir sahibi yaxınlarından heç kim müraciət etmirsə, bu halda qəbirlər ümumi qəbiristanlığa köçürüllər. Əger qəbiristanlıq doludursa, bu halda administrasiya özü 3 il sonra mərhumun yaxınlarından qəbirist-

tanlıq yerini boşaltmayı xahiş edir. 3 il sonra isə mərhumun birinci dərəcəli qohumları qəbir yeri köçürülməsi və ya kremasiya üçün müraciət edə bilər.

San Pauloda bele bir qanun hökm sürür. Əger insan öz orqanlarının bağışlanması ilə bağlı vəsiyyət yazıbsa, bu halda ölümündən sonra yaxınları heç bir vergi və ya ödəniş həyata keçirmirlər. Bu ölkədə seçilmiş qəbir yerləri anlaysı yoxdur. İmkənlər ailələr üçün əsas olan odur ki, onlar hamısı bir ərazidə basdırılsınlar. Varlıklar əsasən o ərazini öncədən bütöv şəkilde alırlar. Adətən mərhumun yaşıdığı yerə yaxın və ya ailənin digər fərdlərinin basdırıldığı qəbiristanlıqlar seçilir. Əger mərhumun ölümündən önce dəfni ilə bağlı özel vəsiyyəti var idisə (məsə-lən, külünü dənizin üzərinə səpmək kimi) bunu da həyata keçirirlər.

Keçək Norveçə. Bu ölkədə isə qəbiristanlıq yerini kilsə müəyyənləşdirir. Mərhumun basdırılacağı yer onun harda yaşamasından, hansı yerde doğulmasından asılıdır. Əger ailə qəbir yeri üçün kriteriyalarından fərqli bir məkan seçir-sə, bununla bağlı kilsəyə yazılı sorğu göndərməlidilər. Hər bir norveçli ömrü boyu kilsə vergisi ödəyir - maaşının 2 faizi həcmində. Ona görə də sənədlərin rəsmiləşdirilməsi ilə bağlı xərclər o qədər də böyük olmur.

Dəfn mərasimi isə 2 min avro təşkil edir. Burada qəbir yeri 20 illiyinə alınır. Amma qo-

məhz kilsə özü təşkil edir. Mərasim zamanı gələnlərə kofe, bulka verilir və ya böyük bir masa açılır. Yeməyin miqdarı mərhumun ümumən kilsəyə ödədiyi verginin məbleği ilə ölçülür. Maraqlıdır ki, qohumları dəfn mərasimi üçün heç nə ödəmirler. Əger mərhumun kilsəyə hər hansı ödəməsi olmayıbsa, bu halda dəfn xərclərini hökumət özü ödeyir. Qohumlar öz vəsaitləri hesabına ancaq qəbir üstüne gül aylar.

Gürcülərin qəbir yeri ucuzdur

Tiflisdə isə 26 qəbiristanlıq var. Əger ailənin qəbiristanlıqda xüsusi yeri yoxdursa, bu halda şəhər administrasiyasına müraciət etmək olar. Administrasiya satın alınmalı qəbir yeri özü müəyyən edir. Bu yer və dəfn xərcləri 250 lari (125 avro) məbleğində olur. 15 ildən sonra sanitər xidmətinin icazəsi ilə həmin məkanda yeni bir dəfn gerçəkləşə bilər. Əger şəxs sosial müdafiəyə ehtiyacı olan kateqoriyaya aiddir, bu halda dəfn və qəbiristanlıq məsəflərini məriya öz üzərinə götürür. Hələlik Gürcüstanda krematoriyalar yoxdur. Pravoslav kilsəsi təmən kremasiyanın aleyhini-nədir.

Amma bununla paralel, ölkədə bahalı qəbiristanlıqlar da var. Orada isə qəbir yerləri 1000 lari (500 avro) təşkil edir. Belə dəfn mərasimləri isə adətən əhalinin varlı kəsimi təşkil edir. Bu halda dəfn məsəfləri də olsa yüksək olur.

□ Sevinc TELMANQIZI

ÜSAVAT

Son səhifə

N 241 (6855) 20 noyabr 2017

Alış-verişə getdi, uşaq dünyaya gətirdi

Ingiltərənin Cənubi Qlosterşir qraflığında Yen Şəhərində yaşayış 41 yaşlı Amanda Ross dükana alış-veriş üçün gedərkən marketin qarşısında qəflətən qarnında kəskin ağrılar başlayıb. Bağırsaq və ya mədəsinde küt ağrılar başladığından şübhələnən Ross ərinə zəng vurub. Əri, 53 yaşlı Pol Din də xanımıni Bristol'dakı "South Hospital'a aparıb. Müayinə zamanı bəlli olub ki, Amanda Rossun ağrılarına səbəb mədə və ya bağırsaqdakı fəsadlar yox, hamiləlikdir. 41 yaşlı Amandanın hamile olduğu aşkarlanandan 15 saat sonra isə o, qeyşəriyə yolu ilə doğub. 80 dəqiqə davam edən doğuş Pol və Amandaya qız bəxş edib. Valideynləri uşaqına Xlo adını veriblər. "Müayinə zamanı hekimlər dedilər ki, hamiləliyin 7-ci, ya da 8-ci ayında yam. Onu da söylədilər ki, dərhal əməliyyat olunmalıyım, cənək hamileliyim fəsadlı şəkildə başa çata bilər" - Amanda deyib. İlk nikahından iki övladı və iki nəvəsi olan Pol indi yenidən ata olmağınə çox sevinir.

Gündüz yatırılsınızsa...

"Gündüz yatanlarda vaxtın dan əvvəl ölmək riski daha çoxdur". Kembrid Universitetinin tədqiqatçıları bu qənaətdədirler. Onların aparıcıları təcrübədə 16 min nəfər iştirak edib. Bu insanlardan gündüzələr yatmaq vərmişlərinin olub-olmaması barədə soruşulub. Sonra 13 il müddətində onları müşahidə edən alımların goldiyi nəticə elə də xoş olmayıb.

Məlum olub ki, 40-79 yaş arası, günortalar təxminən 1 saat yatan insanların ölüm riski 14% daha çoxdur. Gündüz yuxusunun müddəti artırıqla (1 saatdan çox) ölüm riski 32% artıb. Ölüm riski isə əsasən respirator xəstiliklərlə bağlı olub. Lakin günorta yatanların ölüm riskinin dəqiq hənsi səbəbdən artması hələ bəlli deyil. Alımlar

deyirlər ki, tədqiqat zamanı alımlar həyat sürəyinə təsir

eden yaş, cins, çeki və s. amilləri nəzərə alıblar.

Dünyanın ən yaşlı pişiyi öldü

Kimlər ona yardım göstərə bilməyiblər. Ölümün səbəbi ürək çatışlığı olub.

1990-ci ilədə Liz və len Finley öz həyətlərinin bağçasında sahibsiz bir pişik aşkarlayıblar. Mütəxəssislərin ilkin rəyinə görə, heyvanın cəmi 5 yaşı olub. Onlar həmin gündən etibarən pişiklə yaşayıblar. 2016-ci ilin may ayında Amerikanın Texas ştatında 30 yaşlı Skuter ləqəbli siam pişiyi dünyasını dəyişib. Həmin vaxt o, dünyadan ən yaşlı pişiyi sayılırdı. Ondan 5 ay sonra Velvet ləqəbli pişik tapıldı və o, Ginnesin Rekordlar Kitabında öz növünün ən yaşlı pişiyi sayılırdı.

Bu sabun maqnit keyfiyyətinə malikdir

Ingilis alımları iddia edirlər ki, onlar maqnit keyfiyyətinə malik olan sabun keşf ediblər. Bristol Universitetinin tədqiqatçılarının sözlərinə görə, onənəvi sabun şirkəti və kimyevi maddələri əridə bilir, lakin onu etraf mühitdən yox edə bilmir. Onların keşf etdikləri sabun isə şirkəti bir yərə toplamaq imkan verəcək. Alımlar fikirləşirlər ki, onların keşf etdikləri nou-xau gələcəkdə cirkək suların və dəniz səthinin neft ləkələrindən təmizlənməsində də istifadə etmək mümkündə olacaq.

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"Son dəqiqə" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmış.
Müəlliflərə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı Şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cı mahallə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

QOÇ - Ümumi əhvalinizda gərginlik müşahidə olunsa da, etrafınızda olan adamlar ovqatınızı az da olsa, yüksəltməyə çalışacaq. Hətta axşama doğru sevindirici xəbər də eşidə bilərsiniz.

BÜĞA - Ulduzlar şəxsi taleyinizdə müəyyən dönüş yaranacağından xəbər verir. Özünüzü hazır bilsəniz, sözügedən proseslərə dəha tez nail ola bilərsiniz. Məsləhətlərə ehtiyacınız var.

ƏKİZLƏR - Maddi problemlerinizin olmasına baxmayaraq, ruhdan düşməyin. Əksinə, əzmkarlılığınıza dəha də artırmaqla bu kimi psixoloji sarsıntıları dəf etməlisiniz. Rəhbər işçilərlə mübahisə etməyin.

XƏRÇƏNG - Əsas diqqətinizi ailə-sevgi münasibətlərinin tənzimlənməsinə yönəldin. Əgər bu istiqamətdə uğurlar əldə etsəniz, digər problemləriniz kölgədə qalacaq. Axşam qonaq gedin.

ŞİR - Günüñ ilk yarısı əməkdaşlıq zəminində uğurlu gedışlərə nail olmaq üçün çox səmərəlidir. Aldığınız hər bir təklifi razılıqla qarşılın. Çünkü ulduzlar qarşidakı yeni işlər "hə" deyir.

QIZ - Təxminen saat 14-e qədər ümumi ovqatınızda süstlük müşahidə olunsa da, sonrakı müddət normal tərzdə cərəyan edəcək. Çıxardığınız hər bir qərarın nəticəsi barədə düşünün.

TƏRƏZİ - Hər mənada uğurlu gün hesab etmək olar. Goy qubbəsi siz müdafiə etdiyindən nəzərdə tutduğunuz planların əksəriyyətini reallaşdırıa biləcəksiniz. Açıq havada çox durmayın.

ƏQRƏB - Təzə xəber eşidəcəyiniz gözənlənilir. Hətta peşənizdən asılı olaraq yeni iş təklifləri də ala bilərsiniz. Günün ikinci yarısında xeyirxah adamlarla rastlaşma ehtimalınız var.

OXATAN - Yeni əlaqələr yaratmaq üçün böyük şansınız var. Bu, istər işgüzar istiqamətdə, istərsə də səmimilik zəminində real proqnozdur. Odur ki, oturaq işlərə ara verib aktivlik göstərin.

ÖĞLAQ - Müəyyən qədər xərc çəkəcəyiniz gözlənilir. Əgər bu, xeyirxah istiqamətə yönəlibsə, bundan yalnız məmənnun olmaq lazımdır. Bugünkü təqvimdə kimlərisə sevdirmək böyük savabdır.

SUTÖKƏN - Astroloji göstəricilərə əsas-lasaq, bu təqvim nisbetən gərgin şəraitdə başa vuracaqsınız. Neytral olmağa çalışın. Səhətinizi qorumağınız da məsləhətdir. Bu gün uzaq səfərə çıxməq münasib deyil.

BALIQLAR - Aktiv fəaliyyətə ara verməlisiniz. Əks təqdirdə cəhdləriniz boşça çıxaq. Sizin üçün ən düşərli möqəm işgüzar görüşlərdə iştirak etmək və ya yaxın ünvana qonaq getməkdir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Dünyanın ən çox doğan qadını dünyasını dəyişdi

Bu günədək 69 uşaq dünyaya gətirən Fələstin sakini 40 yaşında dünyasını dəyişib. Dünyasını dəyişən qadın dünyanın ən çox uşaq dünyaya gətirən həsab olunur. Amma onun rəsmi rekordu barədə rəsmi hər hansı məlumat verilmir.

"Ginnesin rekordlar kitabın" a görə, dünyanın ən çox doğurulan qadını rus kəndli Fedor Vasilyevin arvadıdır. O, 18-ci əsrde Şuy şəhərindəki İvanov vilayətində yaşayış və 69 uşaq dünyaya gətirib. Bu yaxınlarda isə xəbər yayılmışdı ki, Çin sakini altı günlük intervalla bir oğlan və iki qız dünyaya gətirib. Çəki çatışmazlığı ucbatından hər üç körpəni yarımcıq doğulmuş uşaqlar üçün şöbəye yerləşdiriblər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisenziya N: B 114
SAYI: 5.100